

**Pakama manḡahani ya Melefit
àhiaba ana Zeḡ a ni
Ere ye ti mǎdǎmki ka pakama
manḡahani ya Melefit àhiaba
ana Zeḡ a ni**

Maslaḡa ya ti àbǎki wakita hini ni ti àdafa slimi gayanḡ a wakita ni ba : nani Zeḡ (1.1 ; 1.4 ; 1.9 ; 22.8). Kwa ka mǎnjǎki gani ndam ga Yezu tǎdǎm Zeḡ nani ti Zeḡ zal asak ga Yezu, bay ya ti àbǎki Ma Mǎweni Sulumani ge Zeḡ ni.

Àbikioru wakita ni ti ana ndam ga Yezu ya tǎcakalavu a kǎsa adǎskǎlani bu ka hadʼAzi ni (kani ti, hadʼAzi ti ka hadʼTǎrki). A vadʼnahanḡ tǎfiyu Zeḡ a danḡay vu ka hadʼPatmos (Patmos ti hadʼgǎziteni a hudʼga dǎluv bu kǎ gǎvay ga hadʼAzi) : ka ya ti nanḡ àbu eslini ni ti Yezu àhiaba ma, àḡgazliaya zlam ya ti amagravu na. Kǎlǎḡ gani Zeḡ àbǎki pakama ya ti èci ni akaba zlam ya èpi ni ka wakita.

Ka mǎnjǎki ga wakita ni ti Zeḡ àdǎm ahǎmamam Yezu àḡgazlivu ni : Yezu ti Bay gǎdǎkani àtam bǎbay ndahanḡ dǎk ; agur zlam dǎk ; ku kisim ya ti akadʼmis ni day agur (1). Kǎlǎḡ gani Zeḡ ahǎḡgri ma ga Yezu ya àhiaba ni ana ndam gayanḡ ya tǎcakalavu a kǎsa adǎskǎlani bu ni (2–3). Yezu àvi njǎda ana tay, àlǎgia ana tay a daya : àhi ana tay tǎjǎkia ke divi a ba. Ma gayanḡ ya àhi ana ndam nday nani ni ti, ku kani day ahi ana ndam gayanḡ dǎk.

Kǎlǎḡ ga pakama nani ti Zeḡ àḡgǎhadʼ zlam ya Yezu àḡgazliaya ni (4–22). Pakama hini ti akada

pakama ndahan ya mædi ahàr a Wakita ge Melefit mæweni bu ni do : zlam ya ti Zeṅ àṅgəhad ni ti zlam maṅgahani, àṅgəhad ti àzay mazavu ga zlam : àdəmki ma ka mæslər ge Melefit àna mazavu ga boṅgur, àdəmki ma ka ndam ga Yezu ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni àna mazavu ge ceṅgel (1.20) ; àdəmki ma ka Rom àna mazavu ga Babilon, ahkay do ni ga wal hala (17.3-10) ; àdəmki ma ke Seteni àna mazavu ga kurmbu, ahkay do ni ga gavan (20.2) ; àdəmki ma ka ndam ga Yezu àna mazavu ga məva ga Yezu, ahkay do ni ga kəsa njəlatani (21.2). Pakama nani ti akaða ga pakama ge Deniyel ya àbəki ni (Deniyel 7–12).

Ku tamal pakama nani dek zləzladani nəṅgu ni, ahar gəðakani mici tata : ka mandav ga duniya ti Yezu emihiti ndam ezir gayan dek (19.11-21), mək ndam gayan atanjəhad akaba Melefit a məlan sulumani bu ga kaṅgay-kaṅgayani (21–22). Ka sarta ge Zeṅ ya àbəki ma hini ni ti təgria daliya ana ndam ga Yezu a dal-dal (2.10 ; 2.13 ; 6.9-11). Ma ge Zeṅ ya àbəki ni ti àvia njəða ana ndam ga Yezu a dal-dal, avi njəða ana leli daya.

Mənjəki ga ma ge Zeṅ

¹ Wakita hini ti aɗafaki ere ye ti Yezu *Krist àhiaba ana ndam məgri təwi ana Melefit a ni. Melefit àhi pakama gani ti məhi ana tay, ti təsər ere ye ti amara magravu wudak ni. Nahkay zla ti Yezu Krist àslərbiyu mæslər gayan afa ga bay məgri təwi gayan Zeṅ ga maɗafakiaba ere gani nana. ² Zeṅ àhi ere ye ti təhi ni dek akaba ere ye ti èpi ni dek ana mis. Àhi ana tay pakama hini ti ma ge Melefit

efedīṅ. Adafaki pakama gani ge jiri ti Yezu Krist.
³ Maslaṅa ya ti ejeṅgi wakita hini ana mis ni ti māmərvu, adaba ahəṅgri pakama ge Melefit ana tay. Nday ya ti təbi slimi, təgəskabu pakama gani məbəkiani ni day tāmərvu. Adaba sarta ga zlam gani ènjia wudak.

Zeṅ agri sa ana ndam məfəki ahàr ke Melefit a kəsa adəskəlani ni bu

⁴ Nu Zeṅ nəgri sa ana kəli ndam ga kəsa adəskəlani ka had Azi, lekələm ya kəfumki ahàr ke Melefit, kəbum *kacakalumvu ga mahəṅgalay naṅ ni. Melefit məgri sulum gayanə ana kəli, məgray ti *kənjəhadumkabu àna sulumani ti ! Naṅ ti naṅ àbu kwa ahaslani, naṅ àbu nihi, naṅ amələbu kama daya. Naṅ ti naṅ àbu manjəhadani e kərsi gayanə bu e melefit bu. Məsuf adəskəlani gayanə ni təgri sulum ana kəli, təgray ti kənjəhadumkabu àna sulumani daya. Məsuf nday nani təbu kə meleher gayanə. * ⁵ Yezu *Krist məgri sulum gayanə ana kəli, məgray ti kənjəhadumkabu àna sulumani ti. Naṅ ti ere ye ti adəm ni dek ma ge jiri. Bay ya ti aṅgaba e kisim ba enjenjena ni ti naṅ. Naṅ Bay ga bəbay ga duniya ni dek daya.

Yezu Krist ti mis dek təzləbay naṅ azuhva gayanə ya àmət ni ti adafaki awayay leli. Àmət, mimiz gayanə adəgaya ti ga məhələba leli a zlam magudarani geli ni ba. ⁶ Naṅ Bay geli gədəkani, àna təwi gayanə ni miḡia ndam gayanə a, agur leli. Àgray

* **1:4** A majalay ahàr ga ndam Zude bu ni ti adəskəla ti lemerə məbəlani àtam lemerə ndahanə ni dek. Nahkay ti məsuf adəskəlani ni ti adafaki təwi ge Melefit ya àgray a məlanə bu dek ni ti àbəlay dal-dal.

ti leli ðek mīgia ndam *maŋgalabakabu mis akaba Bəŋani Melefit a. Nahkay ti mis ðek tâzləbay naŋ, adaba njəda gayan əbu, esliki məgur tay ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay !

⁷ Mənjumoru, naŋ tegi ara e kiđiŋ ga maklaḡasl ba, mis ðek etipi naŋ.

Ku ndam ya tətəhad naŋ ni day etipi naŋ.†
Jiba ya ka məlan ni ðek etitəwi azuhva naŋ.
Iy, amagravu ti nahkay.

Aya nahkay !

⁸ Bay Melefit ədəm ahkado : « Bay ya ti ənjəki ka magray zlam ðek ni ti nu. Bay ya ti emendeveriŋ zlam ðek ni ti nu gani daya. » Naŋ ti naŋ əbu kwa ahaslani, naŋ əbu nihi, amələbu kama daya. Naŋ njəda-njədani, agur zlam ðek.

Yezu àŋgazlivu ana Zeŋ

⁹ Ədəm ma hini ti nu Zeŋ wur ga məŋ gekəli. Leli ðek ti məbu ka ahar bəlan akaba Yezu *Krist akada mis bəlan. Nahkay ti leli məbum macakumkabu daliya ka ahar bəlan, məgrumoru təwi geli ka ahar bəlan, məmbrəŋum do. Leli məbu ka ahar bəlan a Məgur ga Yezu bu, naŋ Bay geli daya. A vad nahan təgəs nu, tòru àna nu ka had Patmos e kiđiŋ ga yam bu. Təgəs nu ti adaba nəbu nəhi ma ge Melefit ana mis, nagrakia sedi ka Yezu a palam. ¹⁰ Nu nəbu eslini ti kà fat ga Bay geli nahəma, *Məsuf ge Melefit əgəs nu. ‡ Eslini nìci dəŋgu ga maslaŋa kələŋ goro, naŋ əbu ahənday kay kay akada ge mezlelim ni. ¹¹ Àhu ahkado :

† **1:7** Mənjay Zakari 12.10 ; Zeŋ 19.37. ‡ **1:10** Fat ga Bay geli ti fat ga ladi, adaba ka fat gani nani ti Yezu àŋgaba e kisim ba.

« Ere ye ti kipi ni ti bəki ka wakita, kâslərïkaboru ana ndam məfəku ahàr ya təbu *təcakalavu a kəsa adəskəlani ni bu : Efez, Simiriṅ, Pergam, Tiyatir, Sart, Filadelfi akaba Lewədisi ni. »

¹² Nàra nìcia ma na ti nàmbatvu ge mipi maslaṅa ya ti azlapay ni. Nàra nàmbatva zla ti nìpi *ceṅgel adəskəla mabəhadkiani ka zlam ga gru agavəla. ¹³ Nìpi maslaṅa nahan, àṅgazluru akada mis hihirïkeni micïkeni e kidïṅ ga zlam ya təbəki ceṅgel ni bu. Maslaṅa gani nani ti àfakabu azana zəbalani cekw ka aləṅ ga asak, gugum məwəlani àna maslpara ga gru. ¹⁴ Məhər ga ahàr gayan ni bəd-bəd talla, bəd-bəd gani àtama ge sləzi a. Eri gayan ni asladay akada ga aku ni. ¹⁵ Asak gayan ni nduza akada ga ara ya ti təzaya a aku ba ni, dəṅgu gayan ni ahənday akada ga yam ya ti acuhway kay a zalaka bu ni. ¹⁶ Boṅgur təfəṅ a ahar ga dəf bu adəskəla, maslalam ahəraya a ma gayan ba, ma ga maslalam ni cecəeni məzumani. Meleher gayan ni asladay akada ga fat wis-wiseni ni. ¹⁷ Nàra nìpia naṅ a nahkay ti nədəd kà asak gani akada nu məmətani. Naṅ ti ni àfəku ahar ga dəf gayan, àhu : « Aṅwaz àwər kur ba. Wudaka zlam dək ànjəki ti nu nəbu àndava ; ka mandav ga zlam dək day nu anələbu. ¹⁸ Bay ya ti naṅ àbu àna sifa ni ti nu ; nəməta mək nàṅgaba, nahkay ananjəhad àna sifa ga kaṅgay-kaṅgayani. Nəgur kisim akaba məlan ge *kisim daya. ¹⁹ Nahkay zla ti zlam ye kipi ni dək bəki ka wakita : bəki ere ye ti naṅ àbu agravu nihi ni akaba ya ti ara agravu wudak ni dək. ²⁰ Àki ka boṅgur adəskəlani ya kipi a ahar ga dəf goro bu ni akaba àki ka zlam ga gru adəskəlani ga

məbəki ceŋgel adəskəlani nahəma, ma maŋgahani gani ti nihi : boŋgur adəskəlani ni ti *məslər ge Melefit, təfi ahàr ana ndam goro a kəsa adəskəlani bu ni. Ceŋgel adəskəlani ni ti ni ndam goro ya *təcakalavu a kəsa adəskəlani ni bu ni. § »

2

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan̄ ya təcakalavu e Efez ni

¹ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu e Efez ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti boŋgur təfəŋ a ahar ga daf bu adəskəlani, asawaday e kiđiŋ ga zlam ga gru adəskəlani ga məbəki *ceŋgel adəskəlani ni bu ni. Pakama gayan̄ ni ti nihi, ² àdəm : Nəsəra təwi gayak ya kagray na, nak kəbu kagray təwi àna njəda, kəbu kebesey, kəbi kəvi divi ana ndam cuday ga məhurkiviyan̄i ke kəli bi daya. Ndam ya tədəm nday ndam *asak goro, ay nday ndam asak goro do ni ti kəmənjaləŋaba kà tay a, kəsəra nday ndam masəkad malfada masakani. ³ Nak kəbu kebesey, kəcaka daliya azuhva nu a, kəmətaḅ ndo.

⁴ « Ay ti zlam àbu bəlan̄ kəgudara, nəhukki : Kəwayay nu akada ya kəwayay nu enjenjeni ni va

§ 1:20 Məslər ge Melefit ya təfi ahàr ana ndam ga Yezu a kəsa adəskəlani bu ni : mis ndahan̄ tədəm məslər ya afi ahàr ana ndam ga Yezu a kəsa nahən̄ bu ni ti mis hihirikeni ya təgur mesedi ni dək ; mis ndahan̄ ti ni tədəm məslər ti, ndam ge mesedi ni dək akaba məslər məslərani ya àfi ahàr ana tay ni. Ay pakama ge Zeŋ ya abiki ana məslər ya àfi ahar ana ndam ge Melefit a kəsa nahən̄ bu ni ti, àhi ana ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa gani nani bu ni akada nday dək mis bəlan̄.

do. ⁵ Jalaki ahàr ka manjəhad gayak ye enjenjeni ni, nga pi kəngoya kələŋ a ni day ti. Mbatkaba majalay ahàr gayak a, gray təwi akada ya kəgray enjenjeni ni. Tigi ti kəmbatkaba majalay ahàr a do nahəma, anara afa gayak a, nara nəzaba ceŋgel gayak na akaba mələŋ ya tafəkadki na. ⁶ Ay zla nahəma, zlam nahaŋ àbu bələŋ nazləbaki kur : ere ye ti ndam Nikolas * təcəhi ana mis ni ti kəwayay do ferereni akada goro ya nəwayay do ferereni ni.

⁷ « Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mıcı ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcəkalavu a kəsa gərgərani bu ni.

« Maslaŋa ya ti èyefiŋa kə zlam magudarana nahəma, anəvi divi ga məzum bəza ga mənğəhaf ya àbu a mələŋ sulumani ge Melefit bu ni. Bəza ga mənğəhaf nani ti avi sifa ana mis. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan ya təcəkalavu e Simiriŋ ni

⁸ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcəkalavu e Simiriŋ ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti ànjəki ka magray zlam dək, emendeveriŋ zlam dək, naŋ gani ya àmət mək àŋgaba e kisim ba ni. Pakama gayan ni ti nihi, ⁹ àdəm : Nəsəra daliya gayak ya ti kacakay na, nəsəra nak talagani. Ay ge jiri nahəma, zlam gayak àbu. Nəsəra ma magədavani ya mis tekəlkukiyu na daya. Ndam ya tekəlkukiyu ma ni tədəm nday ndam *Zəde, ambatakani do nday ndam Zəde do, nday ndam ya təcəkalavu

* **2:6** Leli məsər ere ye ti ndam Nikolas tədəm ni do, ay məsəra nday ndam magudar zlam ya tədəbay divi ga Yezu do ni.

ga madəbay *Seteni ni. ¹⁰ Anḡwaz àwərfəŋa kur ka daliya ya akacakay ni ba. Sərumki : Seteni aməbiyu ndam gekəli ndahan kay a danḡay vu, awayay ti ahəlfəŋa eyu kè kəli a. Akəgrum daliya vad kru. Ku takad kur nəŋgu ni, kəmbərəŋ məfəku ahər ba. Kəmbərəŋ məfəku ahər ndo nahkay nahəma, anəvuk sifa ga sulum adaba kəyefiŋa kà zlam magudarana.

¹¹ « Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni.

« Maslaŋa ya ti èyefiŋa kà zlam magudarana nahəma, ku tamal àməta nəŋgu ni amanḡaba, aməmət dəy-dəy va do, *kisim ye cə ni amazay nan do. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan ya təcakalvu a Pergam ni

¹² Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu a Pergam ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti nan əbu àna maslalam ma gani cecəeni məzumani ni. Pakama gayan ni ti nihi, ¹³ àdəm : Nəsəra mələŋ manjəhad gayak a, nak ka mələŋ ge *Seteni, kərsi gayan əbu eslini. † Təkad Antipas ti afa gekəli eslini ka mələŋ ge Seteni ya anjəhad ni. Antipas ti bay magrakua sedi a, àmbrəŋ nu ndo. Ku tamal təkada nan a nəŋgu ni nak day kəmbərəŋ nu ndo simiteni, kəbu kəfəku ahər kekileŋa.

† **2:13** A Pergam ti mələŋ gədəkani ge meviyekiki zlam ana Zəs melefit gədəkani ga ndam Gres ni əbu. Ahay nahan əbu, tazləbavù bay gədəkani ga ndam Rom ni akadfa nan melefit eslini. Yezu àdəm kərsi ge Seteni əbu a Pergam ti azuhva zlam nday nani.

14 « Ay ti zlam àbu kàgudara, nəhukki : mis ndahan təbu afa gayak ti tэгəskabá ere ya *Balam àdafaki na. Àhi ana bay Balak mágosay ndam *Izireyel ti tãhəpəð aslu ga pəra akaba tãgray mesəwehvu. 15 Mis ndahan təbu afa gayak tэгəskabá ere ye ti Nikolas † àdafaki na daya. 16 Nahkay nəhuk : Mbatkaba majalay ahàr gayak a. Tigi ti kàmbatkaba do nahəma, nara afa gayak a wudak, nara nakadvafeŋva kà ndam gayak na àna maslalam ya ahəraya a ma goro ba na.

17 « Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mıcı ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni.

« Maslaŋa ya ti èyefiŋa kà zlam magudarana nahəma, anəvi *man maŋgahani ni. Anəvi koskosay daya : ka koskosay gani nani ti slimi məweni àki məbəkiani. Maslaŋa ya àsəra slimi gani nana ni ti àbi, si asər ti maslaŋa ya ti təvia akur gani nana ni kwa. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan ya təcakalavu a Tiyatir ni

18 Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu a Tiyatir ni. Pakama gani nani ti ga Wur ge Melefit, naŋ ya ti eri gayan asladay akada ga aku ni, asak gayan ni akada ga ara sulumani ni. Pakama gayan ni ti nihi, 19 àdəm : Nəsəra təwi gayak ya kagray na, nəsəra kəbu kawayay mis, kəbu kəfəku ahàr, kəbu kebesey zlam dek, kəbu kəfi ahàr ana təwi

† 2:15 Mənjaki ke ere ye ti məbəkiani ka 2.6 ni.

daya. Nəsəra təwi gayak ya kagray nihi ni àtama ya kàgrabiya enjenjeni na.

²⁰ « Ay ti zlam àbu kàgudara, nəhukki : kəvia divi ana Zezabel, wal ya àdəm naṅ bay mahəṅgaray *pakama ge Melefit na. § Ambatakani do wal nani ti naṅ àbu adəfiki zlam ana ndam məgru təwi ge mesipet tay àna naṅ. Awayay ti təgray mesəwehvu akaba təhəpəd aslu ga pəra. ²¹ Nəvia sarta ti māmbatkaba majalay ahàr gayan a, ay ti kekileṅa àcuḥway do ; agroru mesəwehvu gayan zlam gayan. ²² Nihi nahəma, nara nəfəki arməwər, ara acakay daliya ka slalah gayan. Ndam ya tagrafəṅa mesəwehva ni tigi ti tāmbatkaba majalay ahàr gatay a ndo, təmbrəṅ təwi gatay magədavani nani ndo ni ti atəcakay daliya dal-dal daya. ²³ Nara nabazlfəṅa bəza dek daya, ti ndam ya təfəki ahàr ke Melefit, təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni dek tara təsər : bay ya ti àsəra majalay ahàr ge mis a akaba zlam ya mis tawayay na ti si nu kwa. Lekələm dek anəpəl kəli, ku way way do ke təwi gayan ya àgray ni.

²⁴ « Lekələm ndam Tiyatir ndahan ni kəbum kəfumki ahàr ke Melefit. Lekələm ti kicəmiki ma ga wal ni ndo, kàcahum ere ye ti mis nday nani tādəm zlam maṅgahani ge *Seteni ni ndo. Lekələm nahəma ere ye ti nəhi ana kəli grum ni ti àbi. ²⁵ Ay ti ere ye ti nəhi ana kəli ni ti nihi : Gəsumkabá ma ya nəhi ana kəli na, kəmbrəṅum ba duk abivoru ana

§ 2:20 Zezabel ti wal ga bay Akab ga had Izireyel ahaslani (1 Bəbay 16.31). Zezabel ti wur Izireyel do, ahəṅgioru ahàr a had ana Bal melefit ga ndam Kanaṅ. A Wakita ge Melefit bu ni ti wal ya agosay mis ti tādəbay divi ge Melefit ba ni lu təzalay naṅ Zezabel.

sarta goro ya anan̄ga ni.

²⁶ « Maslaŋa ya ti èyefiŋa kà zlam magudarana, àgəskabá ere ye ti nawayay na duk abivoru ana vad gayan̄ a nahəma, anəvi njəda ga məgur jiba gərgərani. ²⁷ Maslaŋa nani ti emigi bay bilek-bilekeni, amahətay jiba nday nani àna aday ga ara ; aməgri ana tay ti akada ga maslaŋa ya ti eheḅkaba misek ge eliḅisl a təzlu-təzlu ni. * ²⁸ Anəvi njəda ga magray zlam nday nani akada ga Baba ya àvu ni. Maslaŋa nani ti anəvi bamti ya ti acəlaya ge dæna ni daya. †

²⁹ « Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni. »

3

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan̄ ya təcakalavu a Sart ni

¹ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu a Sart ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti məsuf ge Melefit təfəŋ adəskəla akaba bon̄gur təfəŋ adəskəlani ni. Pakama gayan̄ ni ti nihi, àdəm : Nəsəra təwi gayak ya ti kagray na. Mis tādəm nak ti kəŋgəta sifa, ambatakani do nak məmətani sawan̄. ² Nak kəbu kendevertu wudək, ay ti cik-aba. Zlam nahəŋ àgəjənifuka, àmət ndo, ay ahàr àdəm zay njəda gayak, do ni ti zlam gani nani day ara amət. Nəmənjaləŋa ana təwi gayak na, nipi ti èsli arəŋa kə meleher ge Melefit goro do.

* **2:27** Mənjay Limis 2.8-9. † **2:28** Bamti ya ti acəlaya ge dæna ni ti Krist. Mənjay Maŋgahani 22.16.

³ Sərki ka ma ge Melefit ya ti kìci ahaslani ni. Sərki ahəmamam kègəskabu ma gani ahaslani ni. Kəsərkiya ti gəskabá, mbatkaba majalay ahàr gayak na. Tigi ti kípidekvu do nahəma, anara afa gayak a. Anara ti akada ga zal akal ni, akəsər sarta gani do. ⁴ Ay ti ndam gayak ndahan ɓal təbu a Sart ti azana gatayani təgəs arda ndo. Nday məbakabu azana bəɗ-bəɗani, amasawaday akaba tay, adaba tisliki tata.

⁵ « Maslaṅa ya ti èyefiṅa kà zlam magudarana nahəma, aməbakabu azana bəɗ-bəɗani, anəbəkia slimi gayan ka wakita day-day do. A wakita nani bu ni ti nəbəkia slimi ga ndam ya tənḡeta sifa ni. Kè meleher ga Baba akaba kè meleher ga məslər gayan nahəma, anəɗəm vay-vay naṅ ti mis goro.

⁶ « Maslaṅa ya ti slimi àfəṅ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan ya təcakalavu a Filadelfi ni

⁷ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu a Filadelfi ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti naṅ *njəlatani, naṅ jireni ni, naṅ ti lekili ga bay Devit àfəṅ a ahar bu . Tamal àzləkaba mahay a ti maslaṅa nahan àzləkvu koksah, tamal àzləkvà day maslaṅa nahan àzləkaba koksah. Pakama gayan ni ti nihi, ⁸ àɗəm : Nəsəra təwi gayak ya kagrai na. Nəsəra njəda gayak àhəca, akaba nani dek kəmbərəṅ nu ndo, kəgəskabá pakama goro a. Nihi nahəma, nəzləkukaba mahay a, maslaṅa ya ti esliki məzləkvu mahay nani ti àbi.

⁹ Nəhuk nahəma, ndam ya təcakalavu ga madəbay *Seteni, təďəm nday ndam *Zude ambatakani do tasəkad malfada, nday ndam Zude do ni, ere ye ti anəgri ana tay ni nihi : anəfəki ŋgasa ka tay, ti tāra tábəhaduk mirdim meleher ndiḃa ndiḃa ana had. Nahkay ti atəsər nu nəbu nawayay kur. ¹⁰ Nak ti kəgəskabá pakama goro na, kəmbərəŋ ndo. Nahkay nu day anahətay kur ka sarta ga daliya ya amərəkia ka ndam ga duniya đek ni, anəmbərəŋ kur do. Daliya gani nani ti ecirkaba mis a : mis ndahaŋ goro, mis ndahaŋ ti ni goro do. ¹¹ Nu nəbu naŋga wudak. Gəskabá ma ya ti nəhuk na lala, kəmbərəŋ ba. Nak kəbu àna sifa ya nəvuk ga sulum adaba kèyefiŋa kà zlam magudarana ni : tigi ti kəmbərəŋ ma goro ndo nahəma, maslaŋa àbi amazafuka sifa gani nana bi.

¹² « Maslaŋa ya ti èyefiŋa kà zlam magudarana nahəma, anafəkad naŋ, emigi medikedik ga *ahay gəďakani ge Melefit goro ni, amanjəhad a mələŋ sulumani nani bu ga kaŋgay-kaŋgayani. Anəbəki slimi ge Melefit akaba slimi ga kəsa gəďakani ga bay Melefit goro ka naŋ. Kəsa gani nani ti Zeruzalem məweni ya ti Melefit aməslərbiyu ka had ni. Anəbəki slimi goro məweni ka maslaŋa nani daya.

¹³ « Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayanŋa ya təcakalavu e Lewudisi ni

¹⁴ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu

e Lewɔdisi ni. Pakama gani nani ga Bay ya ti tɔzalay naŋ “Aya Nahkay !” ni. Naŋ Bay magray sedi jireni, àsəkad malfadɔ do, ere ye ti Melefɛt àgraya ni dek ti ahar gayaŋ àkibu daya. Pakama gayaŋ ni ti nihi, ¹⁵ àdɛm : Nəsəra tɔwi gayak ya kagray na : nak liŋ-liŋ do, nak war-war do daya. Hojo nak liŋ-liŋ ahkay do ni nak war-war. ¹⁶ Ay ti nak liŋ-liŋ do, nak war-war do, nak luɔuk-luɔuk, nahkay ti nara nahəŋgaya kur a ma goro ba tuwɛd. ¹⁷ Kəbu kɛdɛm elimeni gayak àbu, kəŋgɛta zlam a, ere ye ti ahɛcukkivu ni àbi. Ambatakani do ŋgay nak kəbu kasay cicihi, araŋa gayak àbi, nak talagani, nak wulufani, nak a mahayma ti kəsər do. ¹⁸ Nihi zla nahəma, nawayay ti ra afa goro a, səkum gru masladani, ègi nɔlalatani a aku bu ni. Nahkay ti ekigi bay ge elimeni ededɛŋ ededɛŋeni. Səkum azana bɛd-bɛdani ti kàbakabu, kəŋgah vu gayak nahkay ti akagray mimili va do. Səkum haf ge eri daya ti kàgraki ke eri gayak ni, nahkay ti ekipi divi. ¹⁹ Nu ti ndam goro ya nawayay tay ni tamal tàgudara zlam a ti nəhiki ana tay, natraɔki tay. Nahkay ti mbatkaba majalay ahàr gayak a, kava njaŋ-njaŋ ga magray tɔwi a. ²⁰ Ci day, nu hi kà mahay, nəbu nəzalay. Tamal ti maslaŋa ècia dəŋgu goro a, àzləkaba mahay a nahəma, nəhuriyu afa gani. Nəhuriya ti nəzum zlam ata naŋ, naŋ day azum zlam ata nu.

²¹ « Maslaŋa ya ti èyefiŋa kà zlam magudarana nahəma, anəvi divi ga manjəhadani e kərsi ga bay bu akaba nu a bay goro bu. Amanjəhad ti akadɔ goro ya ti nəyefiŋa kà zlam magudarana, nəra, nu nəbu manjəhadani e kərsi ga bay bu akaba Baba ni.

22 « Maslaņa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mîci ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni. »

4

Mahay məzləkabana e melefıt ba

¹ Àra àhua ma na nahkay ti nìpi mahay məzləkabana e melefıt ba. Eslini dəŋgu ga maslaņa àhənday akada ga mezlelim ni. Dəŋgu nani ti ga maslaņa ya ti àhu ma enjenjeni ni. Àhu ahkado : « Cəlaya ahalay ha. Kəcəlaya ti nədəfukki zlam ya ti amagravu ni. »

² Eslini *Məsuf ge Melefıt àgəs nu huya, mək nìpi kərsi ga bay mafəkadani e melefıt bu, maslaņa àvu manjəhadviyani dəgama. ³ Maslaņa gani nani ti àbəlay kay akada ga akur sulumani ya təzalay zespi ni, akada akur ya təzalay sarduwan ni daya. Kərsi gani nani ti makwal èvelin tekesl. Makwal ni asladay akada ga akur ya təzalay imarot ni. ⁴ Kərsi ndahan kru kru cu mahar fad təfəŋ kà gəvay ge kərsi nani tèvelin carra, mis gədəkani təvu dəgama dəgama manjəhadviyani. Nday məbakabu azana bəd-bədani, mefedey ahər àna elpindiŋ ga gru. ⁵ A kərsi gani nani ye e kidin bu ni ti avər abay aku, dəŋgu tahənday, avər adi aday. Eslini ceŋgel təbu adəskəla təsladay məlan kama ge kərsi ga bay ni. Ceŋgel nday nani ti *Məsuf ge Melefıt adəskəlani ni. ⁶ Zlam nahan àvu kama ge kərsi ga bay ni, ere gani akada dəluv, asladay məlan akada ga kutrum ni, ahəlaba eri a vərut.

Zlam ndahan təbu fad, nday àna sifa, təfəvù kərsi ni e kidin vu kà palahar gani fadani dek. Zlam gani

nday nani ti meleher gatay akaba aləŋ gatay ni dek eri trakokwa trakokwa. ⁷ Zlam bəlan gani təzavu ata mazlahku, ye cə ni təzavu ata wur kokur, ya mahkər ni meleher gani təzavu ata ge mis, ya fad ni ti ni təzavu ata məjəvu ka ya ti məjəvu ni ahər ni. ⁸ Zlam nday nani fadani ni kərpasla təfəŋ kà tay muku muku, vu gatay ni dek eri trakokwa, gwar a huđ bu akaba gwar ka dala dek. Mələfat akaba məlavaf gani do dek tidi limis, təmbrəŋ do, təbu təđəm :

« Bay geli Melefit, nak Bay njəda-njədani, nak kəbu njələta, njələta, njələta.
Nak ti kwa ahaslani nak kəbu, nak kəbu nihi, akələbu kama daya. »

⁹ Zlam nday nani fadani təbu tidii limis ana Bay ya ti naŋ əbu manjəhadani dəgama e kərsi ga bay bu, naŋ əbu əna sifa, əmət dəy-dəy do ni. Kəla ya ti tidii limis ga mazləbay naŋ akaba təgri səsə nahkay ni ti ¹⁰ nday gəđakani kru kru cə mahar fadani ni tabəhadı mirdim ana Bay ya ti naŋ manjəhadani dəgama e kərsi ga bay bu, əmət dəy-dəy do ni. Tabəhadı mirdim, tazləbay naŋ. Tabəhad elpindiŋ gatay kə meleher ga Bay manjəhadani e kərsi bu ni, təđəm :

¹¹ « Bay geli Melefit, nak kəgraya zlam a dek.
Kəgraya zlam a dek, nday təbu nahkay ti ka mawayay gayak.
Nahkay zla nahəma, kislia ti ku way way do məzləbay kur,
məđəm nak gəđakani, məđəm nak njəda-njədani. »

5

Wur Təmbak akaba wakita

¹ Eslini nìpifiñ wakita mifeðekabani kà bay ya ti manjəhadani dəgama e kərsi ga bay bu ni a ahar ga daf bu. * Wakita nani ti palahar gani cecueni məbəkiani, ma gani mandəbañakabiyani àna zlam məlañ adəskəla daya. ² Mək nìpi *məslər ge Melefit njəda-njədani àdəm ma kay kay, àdəm ahkado : « Way esliki məhəlkia zlam ya ti təndəbañakabiyu wakita ni àna nañ na ga mepelkaba wakita na tata ni way ? »

³ Ay ti ku e melefit bu, ku ka hađ, ku a hađ bu, maslaña àbi esliki mepelkaba wakita na ga məməñjiyani a huđ gani vu bi. ⁴ Eslini nitàwi dal-dal adaba tədi ahàr ana maslaña ya ti esliki mepelkaba wakita na ga məməñjiyani a huđ gani vu ndo. ⁵ Ay bəlañ e kidiñ ga nday gəđákani ni bu àhu : « Kitàwi ba. Nihi nahəma mazlahku àbu, nañ ti ge dini ga Zəda, nañ wur huđ ge Devit ; èyefiña kà ndam ezir ge Melefit a. Nañ ti esliki : ahəlkia zlam adəskəlani ya təndəbañakabiyu wakita ni àna nañ na ga mepelkabana tata. »

⁶ Eslini nìpi Wur Təmbak micikeni jika e kidiñ bu kama ge kərsi ni. Zlam ndahañ fadani ni akaba nday gəđákani ni təveliñ nañ. Wur Təmbak gani nani ti edrem adəskəla. Eri gani day adəskəla ; eri nday nani ti *Məsuf ge Melefit adəskəlani ni, Melefit àslərbiyu tay ka hađ dek. Wur Təmbak gani nani ti amənjavu akada ga wur təmbak ya tisiña ni. ⁷ Wakita ni àfəñ kà Bay ya ti manjəhadani dəgama e kərsi bu ni a ahar ga daf bu. Eslini Wur Təmbak nakəñ òru àzay wakita ni. ⁸ Nañ nakəñ àra àza

* **5:1** Ka sarta ga Yezu ti wakita dek zəbalani, mis tefedekabu ; ga mənğət məlañ ya tawayay ni si tēpelkaba kwa ; wakita akada ya kani ni ti təbi.

wakita na ti zlam fadani ni akaba gəđákani kru kru cə mahar fadani ni tábəhad mirdim grik kè meleher ga Wur Təmbak ni. Nday dekeni àna tində a ahar bu akaba hijiyem ga gru mərəhvani àna tersel pisl pisl. Tersel gani nani ti zlam mahəngalani ga ndam ge Melefit ya tahəngalafəŋa kè Melefit a ni.

⁹ Nday nakəŋ tidi limis məweni, təđəm :

« Nak ti kislia mazay wakita na,
kislia məhəlkia zlam adəskəlani
ya tandəbaŋakabiyu wakita na àna naŋ na daya.
Adaba təkada kur a,
kəmbiaya mis a dek ana Melefit àna mimiz gayak
na :

mis ya təzlapay ma həma ni dek, ge dini dek,
ga jiba dek akaba ga had gərgərana dek, kəmbiaya
tay a.

¹⁰ Kəgray nahkay ti tigia ndam jiba gayak a, nak
kəgur tay,
tigia ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit kè
meleher ge Melefit geli daya.

Nday gani etigi bəbay ka had. »

¹¹ Eslini niŋi məslər ge Melefit miliyem ehimeya,
təcalvu do, niŋi limis gatay ya tidi ni. Nday nakəŋ
təveliŋi ahər ana kərasi ni, ana zlam fadani ni,
akaba ana gəđákani ni. ¹² Nday nakəŋ təbu tidi
limis kay kay, təđəm :

« Wur Təmbak ya təkad ni əslia ti mis təhəngrioru
ahər a had,

təzləbay naŋ akaba tidi limis,
adaba naŋ njəda-njedani, agur zlam dek,
naŋ əbu àna elimeni, əsəra magray zlam a dek. »

¹³ Eslini niŋi dəŋgu ga zlam ya Melefit əgraya tay
a ni dek təbu tidi limis. Zlam ya ti agavəla ni, ya ka

had ni, ya a had bu ni akaba zlam ya ti a dæluv bu ni tædæm :

« Mæzlæbum Bay ya ti e kærsi bu ni, mæzlæbum Wur Tæmbak ni daya.

Mæhængrioru ahàr a had ana tay adaba nday tægur zlam dek.

Mætækumi ahar ana tay daya.

Mægrium zlam nday nani dek ga kanğay-kanğayani. »

¹⁴ Zlam fadani nakæj tædæm : « Aya nahkay ! » Tàra tædæma nahkay nahæma, gædákani ni tàbæhadí mirdim meleher ndiða ndiða ana had ana Bay ya e kærsi bu ni akaba ana Wur Tæmbak ni, tæhængrioru ahàr a had ana tay.

6

Wur Tæmbak ni ezliri ana mepelkaba wakita

¹ Eslini nìpi Wur Tæmbak nakæj àzækia zlam mandæbañakabiyu wakita na bəlanğ gana. Àra àzækia nahæma, nìci zlahay ga zlam bəlanğ e kidinğ ga zlam fadani ni bu ahənday kay kay akada ga avər ya adi aday ni, àdæm : « Ra ! » ² Nìpi ti pilis bæd-bædani, mis àki digusa manjəhadani, aləka àfəñ a ahar bu. Təvia elpindinğ a, adaba esliki meyefinğeni kà zlam dek, àsləka òru ga makadvani ti mēyefinğ ka zlam keti.

³ Eslini Wur Tæmbak ni àzækia zlam mandæbañakabiyu wakita ye cə na. Àra àzækia ti nìci dənğu ga zlam ye cə e kidinğ ga zlam fadani ni bu ni, àdæm : « Ra ! » ⁴ Nìpi pilis nahañ ndizeni àhəraya, mis àki digusa. Maslaña gani nani ti təvia maslalam gædakana, təvikiva njəda ga mæzəkibiyu silik ke mis ka had a ti tãbazlvu e kidinğ gatay bu.

⁵ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita na ya mahkər na. Àra àzəkia ti nìci dənɗu ga zlam ya mahkər e kidiŋ ga zlam fadani ni bu ni, àdəm : « Ra ! » Nàmənjoru mək nìpi pilis diliŋ-diliŋeni àhəraya, maslaŋa àki digusa, kilu àfəŋ a ahar bu ga makay zlam. ⁶ Nìci dənɗu ga maslaŋa ahəndabiyu e kidiŋ ga zlam fadani ni bu, àdəm : « Singu ge tawi ga rukani asəkum *alkama agodu bəlaŋ ciliŋ, tamal hay ti ni agodu mahkər ciliŋ. » Àhi ana bay ya ti naŋ ke pilis ni keti : « Zum nday ata amal nahəma kijiŋiŋ ba. »

⁷ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ya fadani na. Àra àzəkia ti nìci dənɗu ga zlam ya fadani ni àdəm : « Ra ! » ⁸ Nàmənjoru mək nìpi pilis àzavu ata azək àhəraya, maslaŋa àki digusa. Slimi ga bay nani Kisim, mələŋ ge *kisim adəboru naŋ kələŋ. Təvia njəda ana tay ka palahar ga haɗ bəlaŋ a huɗ ga fadani ba ga mabazl mis àna maslalam a, àna ləwir a, àna arməwər gərgərana. Təvia njəda ana tay ga magray ti zlam ge gili cuɗayani tɔbazl mis daya.

⁹ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ya zlamani na. Àra àzəkia ti nìpi diksi ga ndam ya tɔbazl tay adaba tɔgəskabá ma ge Melefit a akaba tɔgrakia sedi a ni. Nday ti təvu a huɗ ga mələŋ *meviyekiki zlam ana Melefit ni bu. ¹⁰ Nday nakəŋ tɔzlah kay kay, tədəm : « Bay geli gəɗakani, nak jireni, nak *njəlatani ; akagrafəŋa seriya kè mis ya təbu ka haɗ, tɔbazl leli na ti ananaw ? Akatraɓvù tay ti ananaw ? » ¹¹ Tàra tədəma ma na nahkay nahəma, təbəkì azana bəɗ-bəɗani ka tay dek, təhi ana tay

ahkado : « Besuma àkiva gūzit, adaba bəza ga mən gekuli ndahan təbu təgri təwi ana Melefit akada gekuli ni, Melefit àvia divi ana mis a ti tâbazkivu tay ke kuli. Ahâr àdām tâbazlaba tay a dek day kwa. »

¹² Eslini nipi Wur Təmbak ni, àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ya muku na. Àra àzəkia ti hađ àdaday kay kay. Fat ègi diliŋ-diliŋ akada jembey. Kiyi day ègi ndize akada mimiz. ¹³ Boŋgur tətədbiyu e melefit bu, tədəgaya ka hađ a akada ga bəza ga *wəruv maŋgalakani ya aməd gəđakani abafəŋa tay kà mən gana ni. ¹⁴ Hud melefit efedevu akada ga wakita ya efedevu ni, àsləkaba eslina. Həma akaba hađ ya e kidiŋ ga dəluy bu ni dek tàsləkaba a mələŋ gatay ba. ¹⁵ Bəbay ga hađ ni dek, gəđakani, gəđakani ga ndam slewja, ndam ge elimeni, ndam ya njəda əfəŋ ka tay ni, mis ndahan ni dek, evidi akaba nday ye evidi do ni təbu a ahuzl bu, təbu e kidiŋ ga hudəkum bu. ¹⁶ Təhi ana həma ni akaba ana hudəkum ni ahkado : « Dəđumkiaya ke leli a, ŋgahumfəŋa leli kà bay manjəhadani dəgama e kərsi ga bay bu na ti èpi leli ba ; ŋgahumfəŋa leli kà Wur Təmbak na daya, adaba àzuma bəruv a. ¹⁷ Adaba vad məzum bəruv gatay dal-dalani ènjia. A vad gani nani ti maslaŋa àbi amatamfəŋa kà tay a bi. »

7

Ndam ya ti tàhəndakia zlam ge Melefit ka tay a ni

¹ Eslini nipi *məslər ge Melefit fađ nday jika jika kə sliri ga mələŋ fađani dek. Nday təbu təcafəŋa aməd ga mələŋ na dek ti àdaday ka hađ ni ba, ka dəluy ba akaba ka mənğəhaf ku bələŋ ba simiteni.

² Melefit ti Bay ga sifa ; nipi məslər gayanə nahən keti nanə àbu asləkabiya gwar egezi a, zlam ge Melefit ga mahəndakiani ke mis ni àfənə a ahar bu. Məslər nakənə àzlah kay kay, àhi ana məslər ndahanə fadani ya Melefit àvi njəda ana tay ga magudar had akaba dəluy ni, àhi ana tay ahkado : ³ « Kàgudarum had, dəluy akaba mənğəhaf fanə ba, si amahəndakia zlam ge Melefit kè meleher ga ndam məgri təwi ana Melefit geli na day kwa. » ⁴ Eslini tàcaluaya mis ya ti tàhəndaki zlam ge Melefit ka tay na : nday dəbu diŋ àna dəbu kru kru fad mahar fad, nday ge dini gərgərani ge Izireyel ni dek. ⁵ Ge dini ga Zəda mis dəbu kru mahar cə, ge dini ge Rəben mis dəbu kru mahar cə, ge dini ga Gad mis dəbu kru mahar cə, ⁶ ge dini ge Eser mis dəbu kru mahar cə, ge dini ga Naftali mis dəbu kru mahar cə, ge dini ga Manase mis dəbu kru mahar cə, ⁷ ge dini ga Simeyən mis dəbu kru mahar cə, ge dini ge Levi mis dəbu kru mahar cə, ge dini ga Isakar mis dəbu kru mahar cə, ⁸ ge dini ga Zabulon mis dəbu kru mahar cə, ge dini ge Zəzef mis dəbu kru mahar cə, ge dini ge Benjemen mis dəbu kru mahar cə.

Mis macakalavani dal-dal kè meleher ge Melefit

⁹ Eslini nàmənjouru, nipi mis macakalavani dal-dal, maslanə àcal tay koksah. Nday nani ti mis ga had gərgərani dek, ga jiba gərgərani dek, ge dini gərgərani dek akaba ya təzlapay ma həma gərgərani ni dek. Nday təbu micikeni jika jika kama ge kərsi ga Bay ni, kè meleher ga Wur Təmbak ni. Nday dek məbakabu məgudi bəf-bəfdani, ahar ga təba təfənə kà tay dek a ahar bu, tazləbay Melefit àna nanə. ¹⁰ Nday nakənə təzlah

kay kay, tɛdɛm : « Tàhəŋgay leli ti Melefit geli manjəhadani e kɛrsi bu ni nday ata Wur Təmbak ni. » ¹¹ Eslini nìpi *məslər ge Melefit jika jika tɛvelinjia ahàr ana kɛrsi ga bay na, ana gɛdákani na akaba ana zlam fadani ya àna sifa na. Nday nakəŋ tàbəhad mirdim, meleher ndiɓa ndiɓa ana had, tàzləbay Melefit, ¹² tɛdɛm :

« Aya nahkay !

Melefit geli ni, nak a bay gayak bu, nak kəsəra zlam a.

Məgruk səsɪ, məhəŋgrukoru ahàr a had,
adaba kislia ga məgur zlam a dek, nak njəda-
njədani,

nahkay mazləbay kur ga kaŋgay-kaŋgayani.

Aya nahkay ! »

¹³ Eslini gɛdákani bəlaŋ e kidɪŋ ga nday kru kru cə mahar fadani ni bu àhu ahkado : « Mis nday hini məbakabu məgudi bəɗ-bəɗani ni ti ndamam, tàsləkabiya eley ? » ¹⁴ Nəhəŋgrifəŋ, nəhi : « Bay goro, nu nəsar do, nak kəsəra sawaŋ timey. » Naŋ nakəŋ àhu nahəma : « Hini ti ndam ya ti tɛbesebiya daliya dal-dalana, təmbrəŋ məfəki ahàr ke Melefit ndo ni. Nday gani ti ndam ya tàbarafəŋa məgudi gatay àna mimiz ga Wur Təmbak a ti məgudi gatay ni tigi bəɗ-bəɗani ni. ¹⁵ Azuhva nani ti nday tàbu kələvad micikeni kè meleher ge Melefit naŋ manjəhadani e kɛrsi gayaŋ bu, tazləbay naŋ a ahay gayaŋ bu məlafat akaba məlavad gani do dek. Bay ya ti naŋ manjəhadani dəgama e kɛrsi bu ni aməfi ahàr ana tay. ¹⁶ Ləwɪr aməwər tay va do, yam day amakad tay va do. Fat akaba endif day atəgri araŋa ana tay do. ¹⁷ Adaba mam, Wur Təmbak micikeni e kidɪŋ ge kɛrsi ga bay ni bu ni amajəgay

tay, aməhəloru tay ka məlaŋ ga yam ya ti aŋgəz, àdəl day-day do, avay sifa ni. Melefit àna ahar gayan aməgriaba yam tuway ana tay e eri ba dek. »

8

Wur Təmbak ni èndeveriŋa məzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita na

¹ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ya adəskəlani na. Àra àzəkia nahəma, zlam ya a huɖ melefit bu ni dek təmbərəŋ madadani, təwər day àbi dɛdɪk-dɛdɪk, agray minit kru kru mahkər. ² Eslini nipi *məslər ge Melefit adəskəla micikeni kə meleher ge Melefit ; təbi mezlelim adəskəla ana tay.

³ Nipi məslər ge Melefit nahan àna hijiyem ga gru a ahar bu ; hijiyem ni ti teviyekviyu haf ya ezi akada ge tersel ni. Məslər ge Melefit nakəŋ àra ècikfəŋ kà gəvay ga zlam ga gru ya teviyekiki zlam ana Melefit ni. Təvia haf ya ezi akada tersel na dal-dal ge meviyekieni ana Melefit ti azək gani mɪnjikioru ke Melefit, ti Melefit mɪci mahəŋgalay zlam ga ndam gayan *njəlatani ni dek àna azək ga haf ni. Nahkay məslər nakəŋ èviyekki ka zlam ga gru ya teviyekiki zlam ana Melefit ni, kə meleher ge Melefit naŋ dəgama e kərsi gayan bu. ⁴ Naŋ àbu eviyek haf ya ezi akada tersel ni nahkay ti azək gani àhəraya a ahar gayan ni ba, àcəloru agavəla afa ge Melefit, nahkay Melefit èci mahəŋgalay zlam ga ndam njəlatani gayan ni dek. ⁵ Eslini məslər ge Melefit ni àzay hijiyem ga gru ni, àdaya aku a məlaŋ ya teviyekiki zlam ana Melefit ni ba, àbiviyu e hijiyem ga gru ni vu pisl. Àra àbəviya nahkay

nahəma àdəvabiyu ka hađ. Àra àdəvabiya ti avər àdi aday sak kay, huđ melefít àhənday, avər àbay aku asladay məlan, hađ àdaday dal-dal daya.

Mezlelim adəskəlani ni

⁶*Məslər ge Melefít adəskəlani ya mezlelim təfəñ kà tay adəskəlani ni təslamatavu ge mivi mezlelim gatay ni.

⁷Məslər ge Melefít ye enjenjeni e kiđiñ gatay ya adəskəlani bu ni èvi mezlelim gayan ni. Àra evia mezlelim na ti koskosay ga avər, aku akaba mimiz mebedeveni tadəgaya ka hađ a. Hađ ni èsevu məlan mahkər, palahar gani bəlan aku àzumaba. Kəla mən ga zlam mahkər lu ti bəlan e kiđiñ gatayani bu aku eviyekaba. Kəzir mideni đek aku ni àzumaba daya.

⁸Eslini nañ ye cə ni èvi mezlelim gayan ni. Àra evia ti zlam nahan gəđakani akada həma, aku àbu azum, tizligiyu a *dəluv gəđakani vu. Nahkay dəluv ni ècekvu məlan mahkər, palahar gani bəlan ègi mimiz. ⁹Kəla zlam ya a huđ ga yam bu àna sifa ni mahkər lu ti bəlan e kiđiñ gatayani bu àmət. Kəla *slalah ga yam mahkər lu ti bəlan e kiđiñ gatayani bu àhuđkaba ŋguc ŋguc.

¹⁰Eslini nañ ya mahkər ni èvi mezlelim gayan ni. Àra evia ti boŋgur gəđakani àtəđbiyu e melefít bu. Boŋgur gani nani asladay akada aku ga vala-vala ni. Dəluv ya ka hađ ya ti yam gani acuhway ni đek ti kəla dəluv mahkər lu boŋgur ni àdəkiaya ka bəlan gana. Àdəkiaya ka məlan ga yam ya àdəl do na daya. ¹¹Boŋgur nani ti slimi gayan Bilek-білек, esliñ dənqu krec. Kəla dəluv mahkər ya yam gani acuhway ni lu ti bəlan e kiđiñ gatayani bu ni ti yam gani ègi bilek-білекeni. Mis kay tisia yam na. Tàra

tisia yam na ti tàməta adaba yam ni ègia esliŋ dənġu krec.

¹² Eslini naŋ ya faɗ ni èvi mezlelim gayan ni. Àra èvia ti fat àsladay lala va do, akada ècekvu mahkər, tàməbakia zlam ka palahar bəlan gana. Kiyi day ègia nahkay. Kəla boŋgur mahkər lu ti bəlan e kidiŋ gatayani bu àsladay va do. Nahkay ga məlafat məlan əsladay lala va do akada masladani gani ècekvu məlan mahkər, tàməbakia zlam ka palahar bəlan gana. Məlavad gani day nahkay.

¹³ Eslini nàmənjoru keti, ni pi məjəvu naŋ əbu ahər driŋ a huɗ melefɪt bu, etəwi kay kay, adəm : « Wanua ! Daliya ! Daliya amərəkia ke mis a duniya ba. Məslər ge Melefɪt təbu mahkər tivi mezlelim gatay ni faŋ ndo. Etivia mezlelim gatay na ti mis atəcakay daliya dal-dal. »

9

¹ Eslini naŋ ya zlam ni èvi mezlelim gayan ni. Àra èvia ti ni pi boŋgur nahaŋ atədbiyu e melefɪt bu, adaya ka haɗ a. Təvia lekili ge *evɪɗ gəɗakani ya a huɗ ga haɗ bu na. ² Nahkay boŋgur ni əzləkaba evɪɗ na. Àra əzləkaba ti azək ahəraya dəl-dəl, azək gani akada ga aku kayani ni. Azək ni əsəki fat mək məlan ègi ziŋ-ziŋ. ³ A huɗ ga azək ni bu nahəma, eyəw tàməraya ka haɗ na dek slirbɪɗa. Təvia njəɗa ana eyəw na ga məbal mis akada ga andra na. ⁴ Təhi ana tay ahkado : « Kəgudarum kəzir ba, kəgudarum məŋgəhaf ba, kəgudarum zlam məfətani ndahaŋ ba daya. Grumi daliya ana ndam ya ti tàməndaki zlam ge Melefɪt ka tay kə meleher ndo ni ciliŋ. » ⁵ Təvi divi ana eyəw ni ga mabazl

mis ni ndo, tèvi divi ana tay ga mægri daliya ana mis ni kiyi zlam cilin. Eyéw nday nani ti taɓal mis ; mæwær gani ti akaɗa ga andra ya àɓala mis a ti awær ni. ⁶ A huɗ ge kiyi zlamani ni bu ni ti mis ni atadabay kisim àna ahar gatay, ay ti atədi ahàr do. Mis ni atawayay məmətani, ay ti atəmət do, kisim ni amacuhwafəŋa kà tay a drin.

⁷ Eyéw nday nani ti təzavu akaba pilis ya takoru àna tay ka kaɗvu ni. Zlam ndahaŋ təkɪ ka tay ka ahàr akaɗa elpindiŋ ga gru. Meleher gatayani day akaɗa ge mis ni. ⁸ Məhər ga ahàr gatay day zilip zilip akaɗa ga wál ni. Aslər gatay ni day akaɗa ga mazlahku ni. ⁹ Gugum gatay ni akaɗa məwəlani àna maslpara ga ara. Daday ga kərpasla gatay ni ahənday akaɗa ge seret ya ti təwəlfəŋa tay kè pilis a, tacuhworu àna tay ka kaɗvu ti tahənday ni. ¹⁰ Hutul gatay ni njɗa njɗa akaɗa ga andra ni. Nahkay kiyi zlam tislɪki mægri daliya ana mis àna məɓal mis vəzak vəzak àna hutul gatay ni. ¹¹ Eyéw ni ti nday təbu àna bay gatay. Bay gani nani ti agur evid gəɗakani ya a huɗ ga haɗ bu ni. Təzalay naŋ àna ma *Hebri Abadoŋ, àna ma Gres ti ni Apoliyoŋ.

*

¹² Daliya ye enjenjeni ni ti àndava. Nihi nahəma, daliya ndahaŋ təbu kama cɘ.

¹³ Eslini məslər ya muku ni èvi mezlelim gayan ni. Àra èvia ti nìci dənɟu ga maslaŋa àhəndabiyu ka gəjək ga mələŋ faɗani ga zlam ga gru ya teviyekiki zlam ana Melefit kè meleher gayan ni. ¹⁴ Maslaŋa nani àhi ana məslər ya muku, èvi mezlelim ni

* **9:11** Abadoŋ, Apoliyoŋ : slimi nday nani awayay aɗəmvaba « Bay magudarkaba zlam a. »

ahkado : « Picehaba məslər fadani məwəlani kà gəvay ga zalaka gəđakani Efret na. » ¹⁵ Nañ nakəñ àra ècia ma ya təhi na ti èpicehaba məslər fadani na. Məslər nday nani ti Melefit àdaba tay ga moru mabazl mis a : kəla mis mahkər lu takad bəlañ gani. Àdaba tay a nahkay ti, ti tãgray təwi nani ke vi nani, ke kiyi nani, ka fat nani, ana njemdi nani daya. ¹⁶ Məslər nday fadani ni ti ndam slewja gatay təbu dal-dal, nday àna pilis. Eslini təhu nday miliyem diñ diñ cə. ¹⁷ Ere ye ti nipi ni ti nihi : pilis mis təkı ka tay. Mis ni məwəlvani àna maslpara ga kadvu. Maslpara gatay ya təwəlvu àna nañ ni ndize-ndize akada aku, cekəleti-cekəleti, azaywur-azaywur. Ahər ge pilis ni akada ga mazlahku ni, aku, azək akaba zlam nahañ ya aku agəs akada ga asas ya aku agəs ni tahəraya a ma gatay ni ba. ¹⁸ Zlam nday hini mahkərani ni ti təgri daliya ana mis dal-dal : aku, azək akaba zlam nahañ ya aku agəs akada ga asas ya aku agəs ni. Təhəraya a ma ge pilis ni ba, təbazl mis : kəla mis mahkər lu takad bəlañ gani. ¹⁹ Nahkay pilis ni tislıki məgri daliya ana mis àna zlam ya àniviyu ana tay a ma bu ni. Hutul ge pilis ni day zlam ga kadvu, təgri daliya ana mis àna nañ. Hutul nday nani akada gavañ, ahər təkı ka tay ga məgri daliya ana mis àna nañ.

²⁰ Mis ndahañ təgəjənia. Nday nani ti zlam mahkərani ya ti təbazl mis ni təgri araña ana tay ndo. Akaba nani dek tàmbatkaba majalay ahər gatay na ndo. Nday təbu tagroru təwi gatay ya ahaslani ni zlam gatay : tazləbay seteni, tagray pəra. Pəra nday nani ti tagraya tay ga gru a, ndahañ ge virzegeni a, ndahañ ga akur, ndahañ

ti ni ge 6iyem. Zlam nday nani tìpi divi do, tìci slimi do, tèsawaday koksah daya. ²¹ Mis nday nani ya tægəjəni ni tàmbatkaba majalay ahàr gatay na ndo : tàmbrəŋ matak gatay ni ndo ; təbu tabazl mis, tagray mesəwehvu, tigi akal kekileŋa zlam gatay.

10

Məslər ge Melefit akaba wakita gəziteni

¹ Eslini nìpi *məslər ge Melefit nahan njəda-njədani àhəraya e melefit ba. Məslər gani nani àbakababiyu endəwi ga makla6asl, ahàr gayan ni mefedeni àna makwal, meleher gayan akada fat, asak gayan day təzavu ata arəd ga aku ya agəs zlam gədək ni. ² Wakita gəziteni àfəŋ kà məslər ni a ahar bu məzləkabana. Àfəkadki asak ga dəf gayan ni ka *dəluv gədəkani, asak ga gəjar gayan ni ti ni ka had. ³ Naŋ nakəŋ àzlah kay kay akada ga mazlahku ya avalahay ni. Àra àzlah nahkay ti nìci avər ahəŋgrifəŋbiyu, àdi aday sak adəskəla. ⁴ Nàra nìcia ga avər ya àdi aday na ti nawayay nəbəkì ere ye ti aday ga avər tədəm ni. Ay ti nìci dəŋgu ga maslaŋa nahan àhəndabiyu e melefit bu, àdəm : « Ere ye ti aday ga avər tədəm ni ti kəbəkì ba, kəhi ma gani ana maslaŋa ba daya. »

⁵ Eslini məslər ge Melefit ya ti àfəkadki asak bəlaŋ ka dəluv gədəkani, asak bəlaŋ gani ti ni ka had ni àtəloru ahar ga dəf agavəla, ⁶ àmbaday àna slimi ge Melefit dək adaba Melefit ti naŋ àbu ga kaŋgay-kaŋgayani, àgraya məlaŋ ya agavəla na akaba zlam ya ti a huđ gani bu na dek, àgraya had akaba zlam ya ti təkì na dek, àgraya yam

akaba zlam ya ti a huɗ gani bu na ɗek. Məslər ge Melefit nakəŋ àmbaɗay, àɗəm : « Ere gani ara agravu nihi hɔya edeɗiŋ, sarta gani àbi. ⁷ Ay ka fat ya ti məslər ge Melefit ya ti adəskəlani ni emivia mezlelim gayan na nahəma, Melefit emendeveeriŋ zlam gayan maɗgahani ni. Zlam maɗgahani nani ti àhia ma gana ahaslana ana ndam məgri tawi ya tahəŋgaray *pakama gayan na. »

⁸ Eslini maslaŋa ya ti àhubiyu ma kwa e melefit bu ni àhu keti : « Ru kaza wakita məzləkabana ya àfəŋ a ahar bu kà məslər ge Melefit micikeni jika, asak bəlan ka dəluy gəɗakani, asak bəlan gani ti ni ka haɗ na ni. »

⁹ Nahkay nərəkioru ka məslər nakəŋ, nəhi mɔvu wakita guziteni ya àfəŋ ni. Eslini àhəŋgrufəŋ, àhu : « Za ti kândavù. A ma gayak bu nahəma, amanja new-new akada amu, eminjəa a huɗ va ti emigi bilek-bilek. »

¹⁰ Eslini nəzafəŋa wakita guziteni na kà məslər na, nəvi ana ma tiyuk. A ma goro bu nahəma, new-new akada amu, ay nara nanda ti ègia bilek-bilek a huɗ goro ni ba. ¹¹ Təhu keti : « Melefit àɗəmkiya ma ka jiba gərgərana, ke mis ga haɗ gərgərana, ke mis ya təɗəm ma həma gərgərana, akaba àki ka bəbay gatayana ɗek. Ahàr àɗəm kəhəŋgri ma gayan nani ana tay kwa. »

11

Ndam sedi cɔ

¹ Eslini təvu fifiŋ ga məgur zlam, təhu : « Cikaba, kôru kəgur *ahay gəɗakani ge Melefit ni akaba məlan meviyekiki zlam ana nan ni àna nan. » Təhu : « Calaba mis ya təbu tahəŋgalay Melefit a

dalaka ga ahay gani bu na daya. » ² Ay ti t̄əhu : « K̄əgur dalaka ya e mite bu ni ba, mbrəŋ nahkay adaba Melefit àmbrəŋja məlaŋ gani nana ana nday ya ti nday ndam *Zude do na. Nday gani nani atəzum k̄əsa *njəlatani ni kiyi kru kru faɗ ma-har c̄ə. » ³ T̄əhu keti : « Melefit àɗəm : “Anəsləroru ndam sedi goro bebem c̄ə məbakabu mbolu ka vu akada ga azana ni, nday gani atəhi pakama goro ana mis vad d̄əbu àna diŋ diŋ c̄ə àna kru kru muku.” »

⁴ Ndam sedi c̄əeni ni ti m̄əŋgəhaf c̄ə, m̄əŋgəhaf nday nani ti *oliviye. Nday cəŋgel c̄ə daya. Ndam sedi nday nani t̄əbu micikeni k̄ə meleher ga Bay geli. Bay geli gani agur duniya ni ɗek. ⁵ Tamal maslaŋa awayay aɗri cuɗay ana tay nahəma, aku amahəraya a ma gatay ni ba, emihiriŋ naŋ. Nahkay ndam ezir gatay ni ɗek atətamfəŋa k̄ə tay a do, atəmət. ⁶ Ka ya ti ndam sedi c̄əeni ni nday t̄əbu t̄əhəŋgri ma ge Melefit ana mis nahəma, tisliki məhiani ana huɗ melefit àtəɗaya avər a ba, mək àtəɗaya do eɗeɗiŋ, duk abivoru ana mandav ge t̄əwi gatay. Tisliki məhiani ana yam məmbavu mimiz mək ambavu eɗeɗiŋ. Tisliki məhiani ana mis ga duniya ni t̄əcakay daliya gərgərani ɗek mək t̄əcakay eɗeɗiŋ daya. Tisliki magray zlam akada gatay ya ti tawayay ni.

⁷ Ka ya ti etindeveriŋa məhəŋgri ma ge Melefit ana mis a nahəma, araŋa nahan amahəraya e *evid gəɗakani ya a huɗ ga haɗ bu na. Ere gani nani amakad̄vu akaba tay, njəɗa gayan ni amatam gatay ni, amabazl tay. ⁸ Atəmbərbu kisim gatay ni k̄ə gəvay ge divi a k̄əsa gəɗakani bu, a k̄əsa ya ti *t̄ədarfəŋ Bay gatay k̄ə t̄əndal ni bu. Slimi ga

kəsa gani nani ti maṅgahani : awayay adəmvaaba ti *Sodom, ahkay do ni Ezip. ⁹ Eslini mis ge dini gərgərani ni dek, ga had gərgərani ni dek, ga jiba gərgərani ni dek, akaba mis ya təzlapay ma həma gərgərani ni dek atamənjələṅ kə kisim gatay vad mahkər àna telma. Atəcafəṅa mis ge mili tay a. ¹⁰ Mis ga duniya ni dek atəmərvi adaba tábazla ndam sedi cəeni na. Atəmərvi dal-dal, atagray wuməri, atavavu zlam, adaba ndam sedi nday cəeni ni təgria daliya ana tay a dal-dal. ¹¹ Ay kələṅ ga vad mahkərani àna telma nahəma, Melefit àhəṅgrivabiyu sifa gayəṅ ana tay a. Sifa ni àra àhuriviya ana tay a ti ticikaba cəkwađ cəkwađ. Eslini mis ya ti təbu tamənjələṅ ana tay ni dek aṅgwaz àdəgakia ka tay a dal-dal. ¹² Tàra ticikaba ti tici dəṅgu ga masləṅa ahəndabiyu kay kay e melefit bu, àhi ana tay ahkado : « Cəlumbiyu ahalay. » Eslini maklaβasl àkambah tay, təcəloru àna naṅ e melefit vu. Ka ya ti nday təbu təcəloru e melefit vu nahəma, ndam ezir gatay ni təbu tipioru tay. ¹³ Ka sarta gani nani nahəma, had àdada ; kəla ahay kru lu ti bələṅ e kiđiṅ gatay bu àmbəđkaba ; mis dəbu adəskəla təməta azuhva ga had ya àdaday ni. Eslini mis məgəjəni gani ya təmət ndo ni təgra aṅgwaz a dal-dal, nahkay təzləbay Melefit naṅ bələṅ agavəla.

¹⁴ Daliya ye cə ni àndava, ay ti bumvu slimi, daliya ya mahkər naṅ àbu ara wudak.

Mezlelim ya adəskəlani ni

¹⁵ Kələṅ gani məslər ya adəskəlani ni èvi mezlelim gayəṅ ni. Àra èvia ti nìci dəṅgu ge mis tàhənday kay kay e melefit bu, təđəm : « Nihì nahəma, njəđa

ga mægur duniya ni ègia ga Bay geli nday ata Krist *bay gəďákani ya àhəndakia amal gayaṅ a ni. Atəgur duniya dek ga kaṅgay-kaṅgayani. » ¹⁶ Eslini gəďákani kru kru cə mahar faďani maṅjəhadani e kərsi gatay bu gappa gappa kè meleher ge Melefit ni tàbəhadī mirdim ana Melefit, meleher gatay ndība ndība ana had, tàzləbay naṅ, ¹⁷ təďəm :

« Bay geli Melefit njəďa-njəďani,

kwa ahaslani nak kəbu, nak kəbu nihi daya.

Məgruk səsi aďaba kàgra təwi àna njəďa gayak a.

Njəďa gayak gani ti dal-dal àtama ge mis na.

Məgruk səsi aďaba nak Bay ga zlam dek.

¹⁸ Mis ga had ndahaṅ ni tàzumkuka bəruv a dal-dal,

ay nihi ti sarta ga məzumki bəruv gayak ka tay ènjia,

sarta ga magrafəṅa seriya kè mis ya təmət na ni.

Sarta ènjia ge midi zlam ana mis azuhva təwi ya tàgruk na ;

ge midi zlam ana ndam mahəṅgaray *pakama gayak

akaba ana ndam *njəlatani gayak,

nday ya ti təhəṅgrukoru ahàr a had,

gəďákani akaba nday ya ti gəďákani do ni.

Sarta ènjia ge mijin mis ya təbu tijin mis ga duniya na. »

¹⁹ Gəďákani nakəṅ tàra tìndeveriṅa ma gatay na nahəma, *ahay gəďákani ge Melefit ni àzləkvaba e melefit ba ; nipi *sahar a ahay gani nani bu. Sahar gani nani aďafaki Melefit *əwəlkabá pakama gayaṅ akaba ge mis a. Kələṅ gani ti avər àbay aku, dəṅgu ge mis àhənday a huď melefit bu, avər àdi

aday sak kay, koskosay ga avər tàdəgaya ka hađ a kay, hađ day àdaday.

12

Ata wal nday ata arañ a gəđakani

¹ Eslini nìpi zlam magray ejep nahan àṅgazlavu a huđ melefít bu. Ere gani nani ti wal, azana gayan ka vu ni fat, a huđ asak gayan bu ni ti kiyi. Èfedey ahàr gayan ti ni àna boṅgur kru mahar сә. ² Wal nani ti nan àna huđ, awayay ewi wur, awər nan, nan àbu azlah, etəwi àna nan.

³ Eslini zlam magray ejep nahan àṅgazlavu a huđ melefít bu keti. Ere gani nani ti zlam ge gili gəđakani ndize, àzavu ata kurmbu, ahàr tàki adəskəla, ahàr ni lu mefedeni àna elpindiṅ ga bay, edrem tàki kru ka ahàr. ⁴ Ere gani nani ti àna hutul ; àsi hutul gayan ni ana boṅgur a huđ melefít bu, nahkay ti kəla boṅgur mahkər lu ti bəlan e kidiṅ gatay bu àdəbiyu ka hađ. Ere gani nani ècikfiṅ kà wal ya ewi wur ni ; ka ya ti emiweya wur na ti andafəṅa səđək. ⁵ Eslini wal nakəṅ eweya wur zalana. Wur ya eweya ni ti njəda àfəṅ dal-dal ga mahətay mis ga hađ ga duniya đek àna aday ga ara. Ka ya ti wal ni eweya wur na nahəma, tàzay wur ni ke weceweceni, tòru àna nan kè meleher ge Melefít, Melefít nan àbu manjəhadani e kərsi gayan bu. ⁶ Məṅ ga wur ni ti ni àcuhworu a huđ gili vu ; eslini ti Melefít àslamatikabá məlan a. A məlan gani nani bu ni ti Melefít aməfi ahàr vad dəbu àna diṅ diṅ сә àna kru kru muku.

7 Kələŋ gani silik àgravu e melefít bu. Misel * akaba ndam məslər gayan̄ təkədvu akaba kurmbu ni, kurmbu ni akaba ndam gayan̄ ti ni təkədvu akaba tay. 8 Ay ti Misel akaba ndam məslər gayan̄ ni tətama kurmbu na akaba ndam gayan̄ na àna njəda. Tàgarababiya tay e melefít ba, təvi divi ana tay ga maŋjəhadani eslini va do. 9 Tàgarabiyu kurmbu ni ti nahkay. Naŋ gani ti gəđakani, naŋ gavan̄ ya ahaslani ni, naŋ gani ya agosay mis ga had̄ ni dek̄ ni. Gavan̄ gani nani ti slimi gayan̄ *Seteni, naŋ ya ti àdəmki ma magədavani ke mis kè meleher ge Melefít ahaslani ni. Tizligabiyu naŋ ka had̄, nday akaba ndam məslər gayan̄ ni dek̄.

10 Eslini nìci dəŋgu ga maslaŋa nahan̄ àhəndabiyu e melefít bu kay kay, àdəm :
« Nihi nahəma, Melefít geli àhəŋga mis a,
məsəra naŋ àtama zlam a dek̄ àna njəda, naŋ Bay.
Nihi ti mìpia Krist gayan̄ na,
àŋgazliaya njəda gayan̄ na ana leli a.
Adaba mam, tədəvabiya bay ya ti asəkadki malfada
ka bəza ga məŋ geli na ka had̄ a.
Ahaslani naŋ àbu asəkadki malfada ka tay
kè meleher ge Melefít geli məlafat akaba məlavad̄
gani do dek̄.

11 Ay ti bəza ga məŋ geli ni tìgia tətama naŋ àna njəda.
Tətama naŋ a adaba Wur Təmbak ni àmba tay àna mimiz gayan̄ a,
akaba təhia ma ge Melefít ana mis a,
təhi ana tay ma gani nani ti ma ge jiri daya.

* **12:7** Ndam Zəde tədəm Misel ti gəđakani ga məslər ge Melefít, àfi ahər ana ndam Zəde ti naŋ (Deniyel 12.1). Mənjaki ke Zəđ 9.

Nday gani tædi slimi ana sifa gatay ndo,
nahkay aŋgwaz àwærfæŋa tay kè kisim a ndo.

¹² Nihi tàgara Seteni e melefít ba nahæma,
hud melefít mâmærvu akaba lekælum ya kàbum a
hud gani bu ni.

Ay ti lekælum ya ka had ni akaba zlam ya a *dæluv
gæðakani bu ni ti

akægrum daliya adaba Seteni àhærkiaya ke kuli a.

Naŋ gani ti àzuma bæruv a dal-dal

adaba àsæra sarta ya tævi ni àgæjæni gæðak va do. »

¹³ Ka ya ti kurmbu ni àsæra tizligabiya naŋ ka
had a nahæma, àcuhwælæŋoru ka wal ya ti èweya
wur zalana nakæŋ a ni. ¹⁴ Ay ti tæbia kærpasla ana
wal na cæ akadæ ga mæjævu gæðakani na, ti wal ni
mâhæroru e gili ka mælan gayan ya ti Melefít amæfi
ahær vi mahkær ana telma ni. Amanjæhad eslini ti
driŋ driŋ akaba gavan ni. Nahkay gavan ni emis-
liki mæækiani koksah, amægri araŋa do. ¹⁵ Eslini
gavan ni àvælähaya yam a dal-dal akadæ zalaka ti
yam ni môru mazay wal ni. ¹⁶ Ay ti had àjænækia
wal na, àdahvu, èsiaba yam ya ti gavan àvælähaya
na. ¹⁷ Gavan ni àra èpia nahkay ti àzumkia bæruv ka
wal na dal-dal. Bæza ga wal ni tàgæjænia, nahkay
gavan ni àŋgukioru ka tay. Bæza nday nani ti ndam
ya ti tàgæskabá *Divi ge Melefít akaba pakama ga
Yezu a ni.

¹⁸ Eslini kurmbu ni ècik jik ka dæŋ-dæŋ ga *dæluv
gæðakani.

13

Zlam araŋa nday cæ

1 Eslini nìpi arañja nahanj àhəraya a *dəluv gədfakani ni ba. Ere gani nani ti ahər adəskəla, edrem kru. Edrem ni lu mefedəni àna elpindiŋ ga bay. Ka ahər gayan ni ti slimi təkì məbəkiani ; slimi nday nani ti ge mindivi Melefit. 2 Ere gani nani ti akada mavay, asak gani àna ehəf gədfakani akada ga zlam ge gili cudayani ni, pakama gani day akada ga mazlahku ni. Kurmbu ni àvi njəda gayan ana ere gani nani ; àvi divi ga manjəhadviyu e kərsi ga bay gayan vu, àvi njəda dal-dal ga məgur məlanj daya. 3 Nìpi ahər ge ere gani nani bəlanj akada təgria ambələk a, àməta. Ay ti ambələk ya təgri ga makad nanj àna nanj ni èpifiŋa. Àra èpifiŋa ti àgria ejep ana mis ga duniya na dek ; nahkay ti təgəskabá ma gayan a, tədəbay nanj. 4 Mis ni dek təbəhad mirdim, təzləbay kurmbu ni azuhva njəda gayan ya àvi ana ere gani nani ni. Təbəhad mirdim, təzləbay ere gani nani daya. Tədəm : « Way azavu ata ere hini way ? Way akadvafeŋva tata way ? »

5 Təvia divi ana ere gani nana ge miji zlabay akaba ge mindivi Melefit a. Təvia divi ga magray təwi gayan a kiyi kru kru fad mahar cə. 6 Nahkay ànjəkì ka mədəmki ma magədavani ke Melefit, ke slimi ge Melefit, ka məlanj manjəhad gayan akaba ka nday ya ti e melefit bu ni. 7 Təvia divi ga makadvana akaba ndam ge Melefit a akaba ge meyefiŋeni kà tay a. Təvia divi ga məgur mis ga jiba gərgərana dek, ge dini gərgərana dek, ga had gərgərana dek akaba mis ya təzlapay ma həma gərgərana dek ni. 8 Nahkay mis ga had ni dek atabəhad mirdim kə meleher gayan, atazləbay nanj : nday ya ti atazləbay nanj ni ti slimi gatay àbi

məbəkiani ka wakita ga sifa bi kwa ka mənĵeki ga duniya. Wakita nani ti àfəŋ ka Wur Təmbak ya təkad naŋ ahaslani ni.

⁹ Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mīci pakama hini ya nədəm ni : ¹⁰ Maslaŋa ya ti tiweya naŋ ga məgəs naŋ ge evidi a nahəma, atəgəs naŋ, amoru migi evidi ededīŋ. Maslaŋa ya ti tiweya naŋ ana maslalam a ti atakad naŋ àna maslalam ededīŋ. Nahkay ti ahàr àdəm ndam ge Melefit tēbesey, təmbrəŋ məfəki ahàr ka Yezu ba.

¹¹ Eslini nipi araŋa nahaŋ, àhəraya a had ba. Ere gani nani ti edrem təkī cə akada ga wur təmbak ni, ay ti azlapay akada ga kurmbu ni. ¹² Ere gani nani ti àgray zlam ya mis tīpi day-day ndo ni àna njəda ge ere nahaŋ ye enjenjeni ni. Àgray ti kè meleher ge ere ye enjenjeni ni. Àfəki ŋgasa ke mis ga duniya ni dek akaba zlam ya ka had ni dek ga məhəŋgriuru ahàr a had ana ere ye enjenjeni ya ti təgri ambələk ga makad naŋ mək ambələk gani epifina ni. ¹³ Ere gani nani ti àgra zlam magray ejep kay kè eri ge mis a ga madafakiani naŋ àbu àna njəda. Zlam gayaŋ ya àgray, àtama ejep ndahaŋ a ni ti nihi : àzəbiyu aku e melefit bu, èzligaya ka had a kè eri ge mis dek. ¹⁴ Àgosay mis ga duniya adaba təvia divi ga magray ejep kè meleher ge ere ye enjenjeni na. Àhi ana tay ahkado : « Ləmumaya zlam ga pəra azavu akada ere ya təgri ambələk amal amət mək àŋgaba ni. Kələumumaya zlam ga pəra na ti kəhəŋgrumioru ahàr a had. » ¹⁵ Eslini təvi njəda ana ere ye cə ni ga məvi sifa ana zlam ga pəra ni. Nahkay zlam ga pəra ni esliki mazlapani, àhi ana mis ti tábazl ndam ya ti təhəŋgriuru ahàr

a had do ni. ¹⁶ Ere gani nani àfàki ñgasa ke mis ðek, gəðákani akaba nday ya ti gəðákani do ni, ndam ge elimeni akaba ndam talaga, evidi akaba nday ya ti nday evidi do ni, ti tâhəndaki zlam ge ere gani nani ka tay ka ahar ga ðaf ahkay do ni kè meleher. ¹⁷ Maslaña ya ti zlam mahəndakiani ni àki bi ni ti àsəkum zlam koksah, àsəkumoru zlam koksah daya. Zlam mahəndakiani nani ti slimi ge ere nani, zlam macalani daya.

¹⁸ Ahalay ti ahàr àðəm mis təjalaki ahàr lala kwa. Maslaña ya ti àsəra zlam a nahəma, aməsər zlam macalani nani. Zlam macalani nani ti slimi ge mis, zlam macalani nani ti diñ diñ muku àna kru kru muku mahar muku.

14

Ndam ge Melefit tidi limis

¹ Eslini ñipi Wur Təmbak micikeni jika ka həma *Siyon ; nday akaba mis dəbu diñ àna dəbu kru kru fad mahar fad. Mis nday nani ti slimi ga Wur Təmbak ni akaba ga Bəñani àki məbəkiani ka tay kè meleher. ² Eslini ñici dəngu ge mis àhəndabiyu e melefit bu akada ga yam ya ahənday a zalaka gəðakani bu ni, akada ga avər ya adi aday ni. Dəngu gani nani ya ñici ni ti ahənday àbəlay akada ge tində ya mis tivi ni. ³ Mis nday nani təbu tidi limis məweni kè meleher ga Bay manjəhadani e kərsi gayañ bu, kè meleher ge mis gəðákani akaba kè meleher ga zlam fadani ni. Limis nani ti maslaña ya àsəra midena ni ti àbi, si nday dəbu diñ àna dəbu kru kru fad mahar fadani ya ti Melefit àmba tay a duniya ba ni kwa.

⁴ Nday gani nani ya tidi limis ni ti nday njelata, tãbia slimi àna vu gatay a, tèsər wál ðay-ðay ndo. Ka mēlan̄ ga Wur Təmbak ya akoru ni ðek nday nani tadəboru naŋ. Nday gani ti Melefit àmba tay e kidin̄ ga ndam ga duniya ba ti tigi ndam gayan̄, nday akada ma ga zlam ya tēvi ana Melefit ni. ⁵ Ndam nday nani ti mis ticifin̄a ma ga malfadã kà tay a ðay-ðay ndo, tən̄gətfən̄a zlam magudarani kà tay a ndo daya.

Məslər ge Melefit mahkər

⁶ Eslini nipi *məslər ge Melefit nahan̄ ahər drin̄ a hud̄ melefit bu. Məslər gani nani naŋ àbu azibiyu *Ma Məweni Sulumani ya amandav ðay-ðay do ni ana mis ga duniya ; ana mis ga had̄ gərgərani ðek, ana jiba gərgərani ðek, ana dini gərgərani ðek akaba ana mis ya təzlapay ma həma gərgərani ni ðek. ⁷ Məslər ni àzlapay kay kay, àðəm ahkado : « Grumfən̄a aŋgwaz kè Melefit a, zləbum naŋ adaba sarta ya ara agrafən̄a seriya kè mis a ni ènjia. Hən̄grumioru ahər a had̄ ana Melefit : naŋ ti àgraya mēlan̄ ya agavəla na, àgraya had̄ a, àgraya *dəluv gəðakana akaba àgraya mēlan̄ ga yam ndahan̄ a. »

⁸ Eslini nipi məslər nahan̄ àrələn̄oru, àðəm ahkado : « Kəsa gəðakani Babilon̄ ni àmbədkaba, àmbədkaba besek-besek. Àchahia magudar zlam gayan̄ akaba hala gayan̄ ana mis ga duniya ðek ; hala gani nani ti àmbrən̄ ðay-ðay ndo. Magudar zlam gayan̄ ni èviyikaba ahər ana mis ga duniya ðek akada ga zum na. »

⁹ Eslini nipi məslər nahan̄ ya mahkər àrələn̄oru. Àðəm ma kay kay, àðəm ahkado : « Maslan̄a ya ti ahən̄grioru ahər a had̄ ana aran̄a akaba ana pəra

gayan, ahkay do ni zlam mahəndakiani gayan ni àki ke meleher ahkay do ni ka ahar nahəma, ¹⁰ amacakay daliya dal-dal adaba Melefit àzumkia bəruv a. Melefit aməgri daliya ti akada ga zum ya təcəhkivu yam ndo akad mis ni. Ndam nday nani atəhuriyu a aku vu, atəhuriyu a zlam nahan ya aku agəs akada ga asas ya aku agəs ni vu. Atəcakay daliya kə meleher ga məslər ge Melefit akaba kə meleher ga Wur Təmbak ni. ¹¹ Aku ya aməgri daliya ana tay ni ti azək gani aməcəloru agavəla, amandav day-day do. Maslanja ya ti ahəngrioru ahər a had ana aranja ni akaba ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani, ahkay do ni zlam mahəndakiani ge ere gani nani àki ni ti aməpəsaba do, amagray daliya məlafat akaba məlavad gani do dek ga kaṅgay-kaṅgayani. »

¹² Nihi ti lekələm ndam ge Melefit ahər adəm si kebesəm kwa, lekələm ya ti kəgəsumkabá *Divi ge Melefit akaba kəfumkia ahər ka Yezu a ni.

¹³ Eslini nìci dəngu ga maslanja nahan ahəndabiyu a huđ melefit bu, àhu ahkado : « Bəki ma hini : “Ndam ya ti təfəki ahər ka Bay geli, təbu akaba nan akada mis bəlan, təmətvù a huđ gani bu nahəma, ku kani təmərvu.” » *Məsuf Njəlatani adəm : « Iy, nahkay ededij, təgra təwi zləzladana, ay nihi ti təpəsaba, adaba zlam sulumani ya təgray ni èjiji do, atələbu àna nan ga kaṅgay-kaṅgayani. »

Ere ye ti amagrakivu ke mis ka mandav ga duniya ni

¹⁴ Eslini nìpi maklaḅasl bəf-bəfani, zlam nahan àki manjəhadkiani digusa. Zlam gani nani ti mis, mefedey ahər àna elpindij ga bay, elpindij

nani ga gru ; mævəd məzumani àfəŋ a ahar bu daya. ¹⁵ Eslini nìpi *məslər ge Melefit nahaŋ àhəraya a *ahay gəđakani ge Melefit ni ba, naŋ àbu ahikaboru ma kay kay ana maslaŋa ya ti manjəhadkiani digusa ka maklaβasl ni. Àhi ahkado : « Za mævəd gayak na ti kâbaz, adaba sarta gani ènjia, zlam àndəha ka had a. » ¹⁶ Àra àđəma nahkay ti maslaŋa ya ti manjəhadkiani ka maklaβasl ni àzay mævəd ni, àbazaba zlam ya ka had na dek.

¹⁷ Eslini nìpi məslər ge Melefit nahaŋ e melefit bu, àhəraya a ahay gəđakani ge Melefit ni ba. Naŋ nani day mævəd məzumani àfəŋ a ahar bu. ¹⁸ Nìpi məslər ge Melefit nahaŋ keti àhəraya ka mələŋ ya ti teviyekiki zlam ana Melefit na ; naŋ nani ti abi slimi ana aku ya teviyek zlam àna naŋ ni. Naŋ àbu ahikaboru ma kay kay ana məslər ya ti mævəd məzumani àfəŋ a ahar bu ni. Àhi ahkado : « Za mævəd na, ru a duniya vu, ahar ga məŋ ga zlam təndəha, ru kâslay.* » ¹⁹ Nahkay məslər nakəŋ àzay mævəd ni, àslay ahar gani ka had ni dek, àbiyu ka mələŋ ya ti təđucfəŋa yam gana ni. Mələŋ gani nani ti adafaki mələŋ ya ti Melefit amagrafəŋa seriya kà ndam ga *duniya, aməzumki bəruv ka tay dal-dal ni. ²⁰ Mələŋ ya ti təđuc bəza ga zlam ni ti a aləŋ ga kəsa. Ka ya ti təđuc ni ti mimiz àhəraya sawaŋ, do ni ti yam ga bəza ga zlam ni do. Mimiz ni àŋgəzaya kay akada ga yam ga zalaka na. Àŋgəzoru drin agray ezewəd dəbu kru mahar cə. Zileŋ gani anday pilis agəjəni ahər gani cesla cilin.

* **14:18** Məŋ ga zlam ya məslər ni àđəmki ma ni ti *viŋ.

15

Məslər ge Melefit təzakibiyu daliya adəskəla ke mis

¹ Eslini ti nipi zlam magray ejep nahaŋ gəɖakani a huɖ melefit bu : nipi *məslər ge Melefit adəskəla àna daliya adəskəla a ahar bu. Kələŋ ga daliya nday nani ti daliya ndahaŋ atələbi va bi, adaba Melefit emendeveriŋ məzum ɓəruv gayaŋ ni àna tay.

² Eslini nipi zlam nahaŋ akada dəluy mebedeni akaba aku, asladay akada ga kutrum ni, ahələba eri a vərut. Nipi ndam ya ti tɛyefiŋa kà arana na, təhəŋgrioru ahàr a had ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani ni ndo, təwayay zlam macalani ge slimi ge ere gani nani ndo ni daya. Nday təbu micikeni jika jika ka ahàr ga dəluy ni ; tindɔ təfəŋ kà tay a ahar bu, tindɔ nday nani ti Melefit àbi ana tay. ³ Nday təbu tidi limis ge Məwiz bay məgri təwi ana Melefit ni akaba limis ga Wur Təmbak ni. Limis ya tidi ni ti nahkay hi :

« Bay geli Melefit, nak Bay njəɖa-njəɖani, təwi gayak ya kagraŋ ni gəɖakani, àbələy àtam zlam dek.

Kəgur had ni dek, zlam gayak ya kagraŋ ni dek kigeni, nak jireni.

⁴ Bay geli, maslaŋa ya ti àgrafuka aŋgwaz a do ni ti way ?

Maslaŋa ya adəm àzləbay kur do ni ti way ?

Adaba nak ciliŋ nak kəbu njələta.

Mis ga duniya dek atara atəhəŋgrukoru ahàr a had adaba tipia kur a kagraŋ zlam ni dek kigeni. »

⁵ Eslini nipi zlam nahaŋ keti : *ahay gəɖakani ge Melefit ya a huɖ melefit bu ni məzləkabana. A huɖ ga ahay nani bu nahəma, ahay nahaŋ *miviceni

àvu : Melefit aŋgazlivu ana mis eslini. ⁶ Eslini nìpi mēslər ge Melefit adəskəla ya təzəkibiyu daliya ke mis ni tàhəraya a ahay gəđakani nani ba. Təbakababiyu azana bəđ-bəđani talla talla, ku way way do məwəl gugum àna maslpara ga gru. ⁷ Eslini bəlaŋ e kidiŋ ga zlam fađani ni bu èdi hijiyem ga gru bəlaŋ bəlaŋ ana mēslər ge Melefit adəskəlani ni. Hijiyem ga gru ni ti məzum bəruv ge Melefit mərəhvani pisl pisl. Melefit ti naŋ àbu àna sifa ga kaŋgay-kaŋgayani. ⁸ Eslini ahay gəđakani ge Melefit ni arəhvu àna azək. Azək nani ti adafaki Melefit ti gəđakani, naŋ njəđa-njəđani. Maslaŋa ya ti esliki məhuriyani a ahay gəđakani ni vu ni ti àbi, si tigi daliya adəskəlani ya mēslər adəskəlani təhəlbiyu ni amandava day kwa.

16

Məslər tabaya daliya adəskəlani na ka hađ a

¹ Eslini nìci dəŋgu ga maslaŋa nahaŋ àhəndabiyu kay kay a *ahay gəđakani ge Melefit ni bu, àhi ana *mēslər adəskəlani ni ahkado : « Dəgum kəbumoru məzum bəruv ge Melefit ya təvu e hijiyem adəskəlani bu ni ka hađ. »

² Mēslər ye enjenjeni ni òru àboru məzum bəruv ya e hijiyem gayan bu ni ka hađ. Àra àbaya ti ambələk magədavani awər dal-dal àbikabaya ana ndam ya ti zlam ga araŋa ni mahəndakiani ka tay akaba təhəŋgrioru ahàr a hađ ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani na.

³ Mēslər ye cə ni òru àbiyu məzum bəruv ya e hijiyem gayan bu ni a *dəluv gəđakani vu. Àra àbiya ti yam ga dəluv ni ègi akada mimiz ge mis

məmətani, nahkay zlam ya təvu àna sifa a dəluv ni bu ni dek tàmət.

⁴ Məslər ya mahkər ni òru àbiyu məzum bəruv ya e hijiyem gayəṅ bu ni a zalaka vu akaba ka mələṅ ga yam ya aṅgəzoru, àdəl do ni. Àra àbiya ti yam ni dek ègi mimiz. ⁵ Eslini nìci dəṅgu ga *məslər ge Melefit ya abi slimi ana yam ni, àdəm ahkado :
« Nak Melefit nak nǝlata, kwa ahaslani nak kəbu, nihi day nak kəbu.

Seriya gayak ya kàgray ni ti seriya ge jiri.

⁶ Seriya ge jiri ti adaba mis tàbazla ndam gayak akaba ndam mahəṅgaray *pakama gayak a. Tàbazl tay ti mimiz àṅgəzaya ; nahkay kəvia mimiz ana tay ge misena. Kəgri ana tay nahkay ni ti kigeni. »

⁷ Eslini nìci dəṅgu ga maslaṅa nahaṅ àhəndaya kay kay ka mələṅ ya teviyekiki zlam ana Melefit ni, àdəm ahkado : « Iy, Bay geli Melefit, nak nǝdà-nǝdani, seriya gayak ya kagrai ni ti ge jiri, kigeni daya. »

⁸ Məslər ya fad ni òru àbəkaiya məzum bəruv ya e hijiyem gayəṅ bu na kà fat a. Àra àbəkaiya ti təvia divi ana fat na ga meviyekaba mis a halaw-halaw. ⁹ Fat ni àra èviyekaba mis na halaw-halaw ti mis ni tindivi Melefit adaba aslèrkibiyu daliya nday nani ka tay ni ti naṅ. Akaba nani dek mis ni tàmbatkaba majalay ahàr gatay a ndo, tədəm Melefit naṅ gədəkani agur zlam dek ndo daya.

¹⁰ Məslər ya zlam ni òru àbəkaiya məzum bəruv ya e hijiyem gayəṅ bu na ke kərsi ga araṅa na. Àra àbəkaiya ti mələṅ ge ere gani nani ya agur ni ègi ləvəṅ təbədəm. Nahkay mis ni təhəpədkaba

arəf gatay àna aslər azuhva daliya gatay ya tagray na. ¹¹ Ay ti tàmbrəñ zlam magudarani gatay ni ndo daya, tündivoru Melefit agavəla sawaᅇ azuhva ambələk gatay ni akaba daliya ndahaᅇ ya tàgray ni.

¹² Məslər ya muku ni òru àbiyu məzum bəruv ya e hijiyem gayaᅇ bu ni a zalaka gəđakani Efret ni vu. Àra àbiya ti yam ni àdəlaba a zalaka ni ba đek. Àra àdəlaba nahəma, bəbay ya gwar egezi ni təᅇgəta divi ga masləkabana gwar a zalaka ni ba.

* ¹³ Eslini nipi seteni nday mahkər təzavu akaba gwededik ; bəlaᅇ àhəraya a ma ga kurmbu ni ba, bəlaᅇ a ma ga araᅇa ni ba, bəlaᅇ gani ti ni a ma ga bay mahəᅇgaray *pakama ga malfada ni ba. †

¹⁴ Nday nani ya təhəraya ni ti seteni, təbu tagray zlam magray ejep. Təəkioru ka bəbay ga had ni đek ga maᅇgasikabu ahər ana tay ti təkəđvafəᅇva kə Melefit a. Ka fat ya ti zlam gani nani amagravu ni ti Melefit Bay njəda-njedani amaᅇgazlaya njəda gayaᅇ a àki ka zlam a đek.

¹⁵ Yezu àdəm : « Bumvu slimı lala, adaba anara ti akada ga zal akal ni ; mis təsər sarta gani do. Maslaᅇa ya ti ajəgay nu, anjəhad eri, naᅇ àbu àna azana gayaᅇ ka vu nahəma, məmərvu, adaba etipi naᅇ a mahayma ga məbəki mimili do. »

¹⁶ Seteni ni təᅇgasikabu ahər ana bəbay ni ka məlaᅇ ya təzalay àna ma *Hebri Harmagadoᅇ ni.

¹⁷ Məslər ya adəskəla ni òru àboru məzum bəruv ya e hijiyem gayaᅇ bu ni kə aməd. Àra àbaya ti

* **16:12** Bəbay ya gwar egezi ni ti tawayay mara magray silik akaba ndam ge Melefit. † **16:13** Bay mahəᅇgaray pakama ga malfada ni ti araᅇa ye cə ni (13.11-18).

dəŋgu àhəndabiyu kay kay a ahay gəđakani ge Melefit ni bu, ka məlanğ ge kürsi ge Melefit ni. Àdəm : « Nihi ti àndava. » ¹⁸ Eslini avər àbay aku, àdi aday, dəŋgu ndahaŋ tàhənday daya. Had' àdaday dal-dal : kwa ka sarta ya Melefit àğraya mis ka had' a ku kani, had' àdaday akada nani ndo. ¹⁹ Had' àdahvu, kəsa gəđakani ni èdevu məlanğ mahkər. Kəsa ndahaŋ ya ka had' ni day tèbesva. Babilonğ kəsa gəđakani ni àgəjazlki ahər ke Melefit ndo : Melefit àvi məzum bəruv gayanğ dal-dalani ya e hijiyem bu ni, ti mîseba dek ka ahar ge etekwey a. ²⁰ Had' ya e kidinğ ga yam bu ni dek tàsləkaba ka məlanğ gatay na, təbi va bi ; həma day təbi, tìpivu va do. ²¹ Koskosay gəđakani tādəgabiyu a huđ melefit bu, tādəgakiaya ke mis a, bəlanğ gani mədəs gani agray kilə kru kru fad'. Daliya gani nani ti àtama njəda ge mis a dal-dal, nahkay tindi Melefit azuhva koskosay ya tādəgakiaya ka tay a ni.

17

Wal hala gəđakani

¹ Eslini bəlanğ e kidinğ ga *məslər ge Melefit adəskəlani ya hijiyem ga məzum bəruv ge Melefit təfəŋ kà tay ni àrəkua, àhu ahkado : « Nihi ti Melefit ara atrađ wal hala gəđakani ni. Ra nədəfukki daliya gayanğ ya tara təgri ni. Wal hala nani ti awayay adəmvaba kəsa gəđakani ya kà gəvay ga zalaka gərgərani ni. ² Bəbay ga had' ni tàgra hala akaba naŋ a, mis ya ka had' ni day təgrafəŋa mesəwehva, èviyiya ahər ana tay a akada ga zum na. »

³ Eslini məslər ni àzoru nu a huɗ gili vu ; àzoru nu ti àna njəɗa ga *Məsuf ge Melefit. Nòru nìnjua ti nìpi wal nahanj manjəhadani digusa àki kà arañja ndizeni. Ere gani nani ti ahàr adəskəla, edrem kru, kà vu gayanj ni dek slimi ge mindivi Melefit àki məbəkiani ṅguredəda. ⁴ Wal ni ti ni məbakabu azana ṅgəzani * akaba azana ndizeni ; nanj meṅguledvəni àna zlam ga gru, àna akur sulumani, àna ebirsli daya. Hijiyem ga gru àfəṅ a ahar bu. Hijiyem gani nani ti zlam magədavani mizeni àvu a huɗ gani vu mərəhvani pisl. Zlam magədavani nani ti hala gayanj ya agray ni. ⁵ Kè meleher gayanj ni ti slimi àki məbəkiani, slimi gani nani maṅgahani, nihi : « Babilonj kəsa gəɗakani, məṅ ga ndam hala akaba zlam magədavani ge mis ga haɗ ya tagray ni dek. » ⁶ Nìpi wal ni èsikaba mimiz a, eviyi ahàr. Mimiz gani nani ti ga ndam ge Melefit ya tàbazl tay adaba təmbrəṅ məfəki ahàr gatay ka Yezu do ni.

Nàra nìpia wal na ti àgrua ejep a dal-dal. ⁷ Eslini məslər ni àhu ahkado : « Agruk ejep emiteni ti kamam ? Nəhukaba ma maṅgahana àki ka wal na akaba ka arañja ya ti nanj àki manjəhadkiani digusa, ahàr adəskəla akaba edrem kruani na. ⁸ Ere ye kipi ni ti ahaslani nanj àbu, ay nihi ti nanj àbi va bi. Aməcəlaya e *evid gəɗakani ya a huɗ ga haɗ bu ni ba ; aməcəlaya ti ara eji huya. Ndam ga *duniya ya ti slimi gatay àbi məbəkiani ka wakita ga sifa bi kwa ka mənjəki ga məlanj ni, ka ya ti etipi ere nani ni ti aməgri ejep ana tay. Aməgri ejep ana tay ti adaba ahaslani nanj àbu, ay nihi ti nanj àbi mək

* **17:4** Azana ṅgəzani ti azana ga bay.

amanḡaya keti palam. »

⁹ Àhu keti : « Ahàr àdəm mis təjalaki ahàr ke ere gani nani lala, àna məsər zlam daya. Ahàr adəskəlani nday nani ti həma adəskəla ya wal anjəhadki ni. † Nday gani bəbay adəskəla daya. ¹⁰ A huđ ga bəbay adəskəlani ni bu ni ti bəbay zlam tіндеverija məzuma bay gatay a àndava. Naṅ ya muku ni ti naṅ àbu a bay gayan bu mba. Naṅ ya adəskəla ni ti ni sarta gani gayan ənjia faṅ ndo. Sarta gani gayan eminjia ti aməpəsviyu a bay ni bu do. ¹¹ Ere ye ti ahaslani naṅ àbu, ay nihi ti naṅ àbi ni ti naṅ naṅani bay ya azlalahkər. Naṅ àkibu ka bəbay adəskəlani ni daya, mək amoru mijiji.

¹² « Edrem kruani ye kipi, àki ni ti awayay adəmvaba bəbay kru, təhuriyu a bay gatay vu faṅ ndo. Sarta gatay eminjia ti atəzumkabu bay akaba ere gani nani, ay ti atəpəsviyu do. ¹³ Bəbay kruani ni dek ma gatay bəlan, təgri təwi ana ere gani nani àna njəda gatay dek. ¹⁴ Atakadʹvafəṅva kà Wur Təmbak na, ay ti Wur Təmbak ni emihiti tay, adaba naṅ Gədəkani ga bəbay ndahan ni dek, naṅ Bay ga bəbay dek. Ndam ga Wur Təmbak ni etihiti bəbay nday kruani ni daya, adaba Wur Təmbak ni adaba tay a, àzalay tay, təfəkia ahàr a. »

¹⁵ Àhu keti : « Yam ya nak kipi wal hala àfəṅ kà gəvay ni ti mis dal-dal macakalavani, mis ga had gərgərani akaba mis ya tədəm ma həma gərgərani ni. ¹⁶ Edrem kruani ya kipi ni akaba ere gani nani etizirey wal hala ni, atəcakwakia zlam ya ka vu na dek, atəmbrəṅ naṅ a mahayma. Atahəpəd naṅ,

† **17:9** Həma adəskəla : ka sarta gani nani ti mis təbu tədəm kəsa Rom ti ka həma adəskəla.

eteviyekaba mægəjəni gana. ¹⁷ Bəbay kruani ni atagra y nahkay ti adaba Melefit àgray ti ma gatay mənja ka ahar bəlan, ti təgri təwi ana ere gani nani àna məzum bay gatay ni. Atagra y nahkay ti duk abivoru ana vad ge Melefit ya àfəkad ni : a vad nani ti pakama ge Melefit ya àdəm ni amagravu akada ya awayay ni.

¹⁸ « Wal ya kipi ni ti ni awayay adəmvaba kəsa gədakani, bəbay gani təgur bəbay ga had nahan ni dek. »

18

Babilon kəsa gədakani ni àmbədkaba

¹ Eslini nipi məslər nahan nañ àbu asləkabiya a huf melefit ba, njəda àfəñ dal-dal, asladay məlan dal-dal daya. ² Àzlah kay kay, àdəm :

« Babilon kəsa gədakani ni àmbədkaba, àmbədkaba besek-besek !

Nihi ti ègia məlan manjəhad ge seteni a, məlan ga *məsuf magədavana.

Edidīn ya təhəpəf tay do, təwayay tay do ni tanjəhad eslini daya.

³ Babilon àmbədkaba besek-besek ti adaba nañ akada wal ya àvia vu gayan ana hala dal-dal ni.

Magudar zlam gayan ni èviyikaba ahər ana mis ga duniya na dek akada ga zum na.

Bəbay ga had ni dek təgrakabá hala akaba nañ a : ndam məsəkumoru zlam a duniya bu dek təngətkabá elimeni

àna zlam gayan dal-dalani ya tigi eri ana mis na. »

⁴ Eslini nīci dəngu ga maslanə nahan àhəndabiyu e melefit bu, àdəm :

« Lekulum ndam goro ni slakumkiba ka ndam ga
 kesa hina, herumaya ;
 nahkay ti ahar gekuli akibu ka magudar zlam
 gayan ni bi,

daliya ya amagray ni amacay kali do daya.

⁵ Herumaya, adaba magudar zlam gayan ni kay
 dal-dal,

akada ga zlam mangaskabani diliz, adoru e melefif
 vu ni.

Nahkay Melefif asera tawi gayan ya agray ni ti tawi
 ge jiri do.

⁶ Ere ye ti agri ana mis ni ti tagrivu bilegeni.

Tawi gayan ya agray ni ti tagrivu sak ca.

Agria daliya ana mis a, tাকা akada ge mis ya tisia
 zum a na ;

tagrivu daliya sak ca ti misi akada ge ergi ni.

⁷ Ahaslani nan abu ana njeda dal-dal, azum zlam
 sulumani dal-dal daya ;

nahkay grumi daliya dal-dal akada njeda gayan ya
 ahaslani dal-dalani ni,

grumi tuway dal-dal akada zlam sulumani gayan
 ya azum ahaslani dal-dalani ni.

Adaba mam, adem : “Nu bay, nu wal madakway
 do, enitawi day-day do.”

⁸ Gayan ya ti adem nahkay ni ti

daliya gayan ya amacakay a vad belani bu ni
 nday hi :

kisim, tuway, lawir, akaba aku ga mazumaba nan
 a.

Adaba Bay ya ti agrafana seriya ka nan a ni ti Bay
 Melefif geli ;

nan ti njeda-njedani. »

⁹ Bəbay ga duniya ya tàgray hala akaba naṅ akaba təzumkabu zlam sulumani ni etitəwi, atəndav ga aku ya azumaba naṅ a ni ti etitəwi, atəndav kuḏa. ¹⁰ Eticik driṅ driṅ akaba naṅ adaba aṅgwaz aməwərfəṅa tay kà daliya ye eslini na. Atədəm :

« Aw ! Aw !

Babilon kəsa gəḏakani, njəḏa-njəḏani ni àmbəḏkaba besek-besek, adaba Melefit àgrafəṅa seriya a huḏ ge njemdi bəlaṅani ba ! »

¹¹ Ndam məsəkumoru zlam ya a duniya bu ni titəwi, təndav kuḏa azuhva naṅ. Tagray nahkay ti adaba maslaṅa ya ti asəkumfəṅa zlam kà tay a ni àbi va bi. Zlam gatay gani ya təsəkumoru ni nday hi : ¹² gru, ara ga siṅgu, akur sulumani akaba ebirsli ; azana ndize-ndizeni akaba azana sulumani gərgərani ndahaṅ ; biyem sulumani ya ezi akada ge tersel ni, zlam ya tàgraya tay àna aslər ge mbeli a akaba àna biyem sulumana ni ; zlam ndahaṅ ya tàgraya tay àna ara, ndahaṅ àna evirzegena, ndahaṅ ti ni àna akur sulumana ni ; ¹³ tersel gərgərani akaba haf gərgərani ya tazəbay ti ezi àcər ni ; zum, amal, humbu akaba *alkama ; slasla, təmbəmbak, pililis akaba seret gatayani. Təsəkumoru mis akaba sifa ge mis ḏaya. ¹⁴ Nahkay təhi ahkado :

« Zlam ya tigək eri ni ḏək təsləkafuka, təḏəgoru driṅ,

elimeni gayak akaba zlam sulumani ya kəzum ni təfuk va bi,

atəṅgət tay ḏay-ḏay va ḏo ! »

¹⁵ Ndam məsəkumoru zlam ya təṅgət elimeni àna məsəkumoru zlam a kəsa nani bu ni eticik

drin drin akaba nan, adaba anḡwaz aməwərfəṅa tay kà daliya ye eslini na. Etitəwi, atəndav kuḡa, ¹⁶ atəḡəm ahkado :

« Aw ! Babilon kəsa ḡəḡakani ni asay cicihi timey ! Ahaslani nan məbakabu azana ndize-ndizeni akaba azana sulumani ndahan.

Nan menḡələḡveni àna zlam ga gru, àna akur sulumani akaba àna ebirsli.

¹⁷ Zlam gayan ni dek àḡəḡava a huḡ ge njemdi bəlanani ba timey ! »

Ndam ya təbu àna *slalah ga yam ni, nday ya tagaray ni, nday ya təhəlvù tay ni akaba ndam ya tənḡət zlam azuhva dəluv ni ticik drin drin akaba kəsa ni. ¹⁸ Tìpia azək ga aku ya azum kəsa na. Tàra tìpia ti təzlah kay kay, təḡəm : « Kəsa ḡəḡakani akada kəsa hini ti àbi ḡay-ḡay bi ! » ¹⁹ Təndav kuḡa, tìtəwi, təbakabiyu huḡ ka ahàr, təzlah kay kay, təḡəm :

« Aw ! Aw ! Kəsa ḡəḡakani ni asay cicihi !

Ndam ya təbu àna slalah ga yam gatay tənḡət elimeni ti a kəsa nani bu.

A huḡ ge njemdi bəlanani bu zlam ga kəsa nani àndava dek. »

²⁰ Lekələm ya e melefít bu ni mərumvu adaba aku àbu azum kəsa ni ! Lekələm ndam ge Melefít, lekələm ndam *asak akaba ndam mahənḡaray *pakama ge Melefít ni mərumvu ! Mərumvu adaba Melefít àḡrafəṅa seriya, àpəliwa zlam magəḡavani ya àḡri ana kəli na. ²¹ Eslini məslər nahan njəḡa-njəḡani àzay akur ḡəḡakani akada avar, àḡəviyu a *dəluv ḡəḡakani vu, àḡəm ahkado : « Babilon kəsa ḡəḡakani ni atəḡri ti ga njəḡa akada nani,

etipi kəsa gani nani ɗay-ɗay va do. »

²² Àɗəm keti :

« Ndam mivi tindu, ndam midi limis,
ndam mivi cicek akaba mezlelim atələbi afa gayak
va bi.

Etici daɗay ga araŋa afa gayak va do.

Etipi ndam mələm zlam a kəsa gayak bu va do,
etipi ndam mihi humbu a kəsa gayak bu va do
ɗaya.

²³ Ceŋgel atəslaɗay mələŋ a kəsa gayak bu va do,
ataday wál va do, atagraɗ wuməri gani a kəsa
gayak bu va do ɗaya.

Zlam nday nani ɗek ti atagraɗu va do

aɗaba ahaslani ndam ga kəsa gayak ya
təsəkumoru zlam ni
tətama ndam məsəkumoru zlam ndahaŋ ga
duniya na ɗek,

təgosakaba mis a ɗek àna mataɗ gatay na ɗaya. »

²⁴ Melefit àtraɓ Babilon ti aɗaba ndam
mahəŋgaray pakama gayan ya tàbazl tay ni, ndam
gayan *njəlatani ya tàbazl tay ni, akaba ndam
ndahaŋ ya tàbazl tay a duniya bu ni ɗek ti ndam
ga kəsa gani tàbazl tay, mimiz gatay ni àdəgaya a
kəsa gani nani ba.

19

¹ Eslini nìci ɗəŋgu ahənday kay kay a huɗ melefit
bu, ɗəŋgu gani ahənday akaɗa ge mis macakala-
vani dal-dalani ni. Təɗəm ahkado :

« Elelɗya ! Zləbum Melefit !

Melefit geli ti ahəŋgay mis, naŋ àbu àna njəɗa àtama
njəɗa ndahaŋ a ɗek,
mis ɗek tâzləbay naŋ !

² Mis dek tâzləbay naŋ ti adaba seriya gayan ni ge jiri, kigeni daya.

Àwəla wal hala na àna seriya.

Wal nani ti àgosakaba mis ka hađ àna hala gayan na.

Àbazla ndam məgri təwi ana Melefit a,

nahkay ti Melefit day àmbrəŋ naŋ ndo, àgria daliya. »

³ Təđəm keti :

« Eleləya ! Zləbum Melefit !

Azək ga aku ya azum kəsa gani nani ni

acəloru agavəla kəlavad ga kaŋgay-kaŋgayani. »

⁴ Eslini gəđákani kru kru cə mahar fadani ni akaba zlam fadani ni tábəhad mirdim, meleher ndiđa ndiđa ana hađ, kə meleher ge kərsi ge Melefit, tâzləbay Melefit, təđəm : « Aya nahkay ! Eleləya ! Zləbum Melefit ! »

Wuməri ga maday wal ga Wur Təmbak

⁵ Eslini nìci dənğu àhəndabiyu e kərsi ge Melefit ni bu, àđəm :

« Lekələm ciβ-ciβeni akaba gəđákani

ya ti kəgrumi təwi ana Melefit geli,

kəfumki ahàr ni dek ti zləbum naŋ ! »

⁶ Eslini nìci dənğu àhənday akada ge mis dal-dal macakalavani, akada ga yam ga zalaka ya avalahay kay kay ni, akada ga avər ya aməcəri aday kay kay ni. Təđəm ahkado :

« Eleləya ! Zləbum Melefit, adaba Bay Melefit geli naŋ njəda-njəđani,

àđəfikia njəda gayan ana leli a, agur məlaŋ ni dek ti naŋ ciliŋ.

⁷ Məmərumbu, məzumum gəda, məzləbum Melefit,

adaba vad ga maday wal ga Wur Təmbak ni ènjia.
Məva gayan əslamalava, nañ àbu ahətay nañ.

⁸ Təvia divi ga məbakabu azana njəlatana ya
asladay na. »

Azana nani ti adəmvaba təwi ge jiri ga ndam ge
Melefit ya təgray ni.

⁹ Məslər ni àhu ahkado : « Bəki nahkay nihi :
Ndam ya təzalay tay ga wuməri ga maday wal
ga Wur Təmbak ni təmərvi, təzum gəda. » Mək
àhukivu ahkado : « Pakama hini nahəma pakama ge
Melefit ededin. »

¹⁰ Àra àhua nahkay ti nəbəhad mirdim grik mele-
her ndiə ana had kà asak gayan ga mazləbay nañ.
Àra èpia ere ye ti nəgray na ti àhu : « Kəgray nahkay
ba simiteni ! Nu day bay məgri təwi ana Melefit
akada gayak ni, akada ga bəza ga muk ya təgəskabá
pakama ge Melefit ya adəmki ka Yezu na ni daya.
Kəbəhad mirdim ti ana Melefit ciliñ. Pakama ge
Melefit ya ti adəmki ka Yezu ni ti ndam mahəngaray
*pakama ge Melefit tədəm àna njəda ga *Məsuf
Njəlatani. »

Bay ya nañ manjəhadkiani ke pilis bəf-bədani ni

¹¹ Eslini nipi huđ melefit əzləkvaba, nipi maslaña
nahanə manjəhadkiani ke pilis bəf-bədani. Bay
gani nani ti slimi gayan « Jiri, » slimi gayan nahanə
ni ti ni « Àsəkad malfada do. » Nañ àbu agray seriya
ge jiri, nañ àbu akadvu ge jiri daya. ¹² Eri gayan
ni akada aku ya agəs ni ; ahər gayan ni mefedeni
àna elpindiñ ga bay, elpindiñ nday nani ti kay ;
slimi àbu məbəkiani kà vu gayan : slimi gani nani
ti maslaña nahanə àsər do, si asər ti nañ nañani
kwa. ¹³ Azana gayan ya afakabu ni ti tətəlviya e

mimiz va. Slimi gayan ti « Pakama ge Melefit. »
¹⁴ Gwar kələŋ gayan nahəma, ndam magray silik ge Melefit ya a hud melefit bu ni tadəboru naŋ. Nday nani gani manjəhadkiani ke pililis bədf-bədfani, nday məbakabu azana njəlatani bədf-bədf talla. ¹⁵ A pakama ga Bay ya tadəboru naŋ ni bu nahəma, maslalam məzumani àhəraya. Maslalam nani ti ga məsiani ana mis ga had ni dek. Bay nani amahətay tay àna aday ga ara. Aməcəlki ka tay akada maslaŋa ya ti acəlki ka bəza ga zlam e evid bu ga məducaya zum gana ni. Məcəlkiani nani ti adafaki Melefit njəda-njədfani, àzumkia bəruv ka tay a dal-dal. ¹⁶ Slimi ga Bay nani àbu məbəkiani ka azana akaba ka takolay gayan. Slimi gani nihi : « Bay ga bəbay ndahan dek, Bay gədakani ga bəbay gəđakani ndahan dek. »

¹⁷ Eslini nipi məslər nahan micikeni jika kà fat, naŋ àbu azlah kay kay, àhi ma ana efdiŋ ya təhər a hud melefit bu ni dek. Àhi ana tay ahkado : « Dəguma, cakalumvu, adaba wuməri gədakani ge Melefit àbu. ¹⁸ Dəguma kəndum kisim ga bəbay gəđakani, kisim ga bəbay ga ndam slewja, kisim ga ndam ya təbu àna njəda ni, kisim ge pililis akaba nday ya təki ni. Dəguma kəndum kisim ge mis dek : ku kisim ge evidi, ku kisim ga nday ya ti nday evidi do ni, ku kisim ga gəđakani, ku kisim ga nday ya ti nday gəđakani do ni. »

¹⁹ Eslini nipi ere gani nani akaba bəbay ga had gərgərani akaba ndam magray silik gatay. Təcakalavu ga makadfəŋvana kà Bay ya ti naŋ àki ke pilis ni akaba ndam magray silik gayan. ²⁰ Nday təbu takadvu nahkay ti Bay ya naŋ àki ke pilis ni

akaba ndam gayan ni tægəs ere gani nani akaba bay mahəngaray pakama ga malfada ni yaw yaw. Bay masəkad malfada nani ti ahaslani àgra zlam ya mis tipi day-day ndo na kè meleher ge ere gani nana ; gayan ya ti àgray nahkay ni ti àgosa mis a ; àgosay ti ndam ya ti tàhəndakia zlam ge ere gani nana ka tay a ni akaba təhəngrioru ahàr a had ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani ni. Tàra tægəsa tay cəena nahkay nahəma, təbiyu tay eri gani a *dəluv ga aku vu cizliv cizliv. Aku gani nani ti agəs akada ga asas ya aku agəs ni. ²¹ Ndam gatay ndahan ni ti ni, Bay ya nan ke pilis ni àbazl tay àna maslalam ya àhəraya a ma gayan ba ni, mək edidin ni dek tərəh àna kisim ge mis ya àbazl tay ni.

20

Vi dəbu

¹ Eslini nipi məslər nahan nan əbu asləkabiya a huf melefıt ba. Lekili ga mahay ge *evıd gədəkani ya a huf ga had bu ni əfəñ a ahar bu, jejirbi ndi bil-ndi bileni əfəñ a ahar bu daya. ² Nan nakəñ òru àgəs kurmbu ni, əwəl nan àna jejirbi ni, ti mənjuhəñ nan məwəlani vi dəbu. Kurmbu ni ti gavan ya ahaslani ni, nan *Seteni, bay magosay mis ni. ³ Məslər nakəñ àra əwəla nan a ti əzligiyu nan e evıd ni vu kəngim, əzləkkiviyu mahay ni, àdarvù lala. Àgray nahkay ti adaba awayay ti kurmbu ni àgosay mis ka duniya va ba, duk anivoru ana mandav ge vi dəbuani ni. Kələñ ge vi dəbuani ni ti ahàr adəm táfaya nan a gəzit ga hayañana kwa.

⁴ Məslər nakəñ àra əzləkkiviya mahay na ti nipi kərsi ga bəbay, mis tàra tənjuhədiviyu. Mis nday

nani ti tavia divi ana tay ga magray seriya. Nipi mis ya ti tekeltia ahàr ka tay a ni daya. Tekeltia ahàr ka tay a ti adaba tɛzlapikia ka Yezu ana mis a, tɛhia ma ge Melefit ana mis a. Nday nani ti tɛhɛŋgrioru ahàr a haɗ ana ere gani nani ndo, tɛhɛŋgrioru ahàr a haɗ ana zlam ga pɛra ya azavu akaba ere gani nani ni ndo daya. Tɛhɛndaki zlam ge ere gani nani kɛ meleher gatay ahkay do ni ka ahar ndo. Melefit àhɛŋgriviya sifa ana tay a, nahkay tɛnjɛhadkabu a bay bu akaba Krist vi dɛbu. ⁵ Mis nday nani ti nday ye enjenjeni ya Melefit àhɛŋgriviya sifa ana tay ni. Mis ndahan ya tɛmɛt ni ti Melefit àhɛŋgriviya sifa ana tay fan ndo, si ka mandav ge vi dɛbuani kwa. ⁶ Nday ya Melefit ahɛŋgriviya sifa ana tay ye enjenjeni ni tɛmɛrvu, nday ndam gayan *njɛlatani. *Kisim ye cɛ amɛlɛbu, ay kisim gani nani emisliki mɛgri arana ana tay do. Etigi ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit, etigi ndam maŋgalabakabu mis akaba Krist daya, atanjɛhadkabu a bay bu akaba Krist vi dɛbu.

Melefit eyefiŋ kɛ Seteni

⁷ Ka ya ti vi dɛbuani ni amandava nahɛma, atafaya *Seteni a danɛay ni ba. ⁸ Atafaya nan a ti amoru magosay mis ga haɗ ga mɛlan ni ðek. Haɗ nday nani ti tɛzalay tay Gok akaba Magok. Amacakalakabu mis ga haɗ nday nani ga makadvani. Atacalvu do, nday akada wiyan ga zalaka ya acalvu do ni. ⁹ Tɛhɛraya, tɛsawadoru ka haɗ ga mɛlan ni ðek, tɛru tɛvelin mɛlan ga ndam *njɛlatani ge Melefit ni akaba kɛsa gɛɗakani ya Melefit awayay dal-dalani ni tekesl. Ay tara

tèveliṅa ti aku àdàkia ka tay kwa e melefít ba, àzumaba tay a. ¹⁰ Eslini tàgəs Seteni, naṅ ya àgosay mis ni, tizligiyu naṅ a *dəluv ga aku ni vu cizliv. A aku nani bu ni ti zlam àvu agəs akada ga asas ya aku agəs ni. Ata ere gani nani nday ata bay mahəṅgaray *pakama ga malfada ni nday təvu a aku gani nani bu àndava. Eslini nday mahkərani dek atəcakaviyu daliya mələfat akaba mələvad gani do dek ga kaṅgay-kaṅgayani.

Melefít agraḡəṅa seriya kè mis a dek

¹¹ Eslini nipi kərsi, Bay naṅ àbu manjəhadvani dəgama. Kərsi gani nani ti gəɗakani, bəɗ-bəɗ daya. Kè meleher ga Bay ni ti had akaba huɗ melefít tàcuhway tiji, ere ya agəjəni ni ti àbi. ¹² Nipi mis ya təmət ni dek, gəɗakani akaba nday ya gəɗakani do ni, jika jika kè meleher ga Bay ya ti naṅ àbu e kərsi bu ni. Wakita təbu eslini, maslaṅa nahaṅ àzləkkaba tay a. Àzləkkaba wakita nahaṅ a daya : wakita nani ti wakita ga sifa ; slimi ge mis ya təbu àna *sifa ya àndav day-day do ni təbu məbəkiani ṅgurededa. Eslini Melefít agraḡəṅa seriya kè mis ya təmət na. Ka ya ti agraḡəṅa seriya kà tay a ni ti àmənjaki ka zlam gatay ya tàgray ni. Zlam gatay gani ya tàgray ni təbu məbəkiani ka wakita ni. ¹³ Ndam ya ti təmətvù a *dəluv gəɗakani vu ni ti dəluv ni àvələhaya tay a. Kisim ya àhəl mis ni akaba mələṅ ge *kisim ni day tàvələhaya mis ya təmət na dek ka dala. Tàra tàvələhaya tay a nahəma, Melefít agraḡəṅa seriya kè mis na àna mamənjakiani ka zlam gatay ya tàgray ni. ¹⁴ Eslini təbiyu kisim ya àhəl mis ni akaba mələṅ ge kisim ni cizliv cizliv a *dəluv ga aku ni vu. Dəluv ga aku

nani ti *kisim ye c_u ni. ¹⁵ Tamal mis slimi gayan àki mabəkiani ka wakita ga sifa bi ti tizligiyu maslaña gani a dəluv ga aku ni vu daya.

21

Melefit amagraya zlam na dek maweni a

¹ Eslini nipi huđ melefit maweni akaba had maweni, adaba huđ melefit ye enjenjeni ni akaba had ye enjenjeni ni tibi va bi. *Dəluv gəđakani day àbi va bi. ² Nipi kəsa *njəlatani, nani Zerəzalem maweni. Nipi nañ abu asləkabiya kwa a huđ melefit ba, afa ge Melefit a. Kəsa gani nani ti maslamalavani akada ga wal ya əbakabá zlam sulumana ga moroni ana nañ kà zal ni. ³ Eslini nici dəngü ga maslaña nahan əhəndabiyu kay kay e kərsi ga Bay ni bu, ədəm ahkado : « Nihiti məlan manjəhadani ge Melefit abu e kidin ge mis bu. Melefit amanjəhad akaba tay, emigi Melefit gatay, mis ga jiba gərgərani ni dek ti ni etigi ndam gayan. ⁴ Etitəwi va do, adaba Melefit əgriaba yam tuway ana tay e eri ba. Kisim amələbi va bi : tuway, delələ akaba daliya day atələbi va bi. Adaba mam, zlam ya ahaslani ni təndava, tibi va bi. »

⁵ Eslini Bay manjəhadani e kərsi ga bay bu ni əhu ahkado : « Nihiti zlam ni dek nəbu nagraya tay a mawena. » Əhu keti : « Bəki ma hini, adaba pakama ya ti nədəm ni ti pakama ge jiri, malfada əkibu bi simiteni. » ⁶ Əhu keti : « Əgrava əndava ! Bay ya ti ənəkəki ka magray zlam dek ni ti nu ; kwa ka mənəkəki gani nu nəbu. Bay ya ti emendeverin zlam dek ni ti nu gani daya ; ka mandav gani day anələbu. Maslaña ya ti yam akada nañ a nahəma,

anəvi yam ga sulum. Yam gani nani ti àdəl day-day do, avi sifa ana mis. ⁷ Maslaŋa ya ti èyefiŋa kà zlam magudarana nahəma, anəvi ja ga zlam gani nani ; nigi Melefit gayan, naŋ ti ni egi wur goro. ⁸ Ay ndam aŋgwaz, ndam ya təfəki ahər ke Melefit do ni, ndam ya tagray zlam ya àbəlay magrani do ni, ndam mabazl mis, ndam magray hala, ndam maharam, ndam ga pəra akaba ndam masəkad malfada dek, nday ti ja gatay ti *dəluv ga aku ni. Aku nani ti agəs akada ga asas ya aku agəs ni. Nani ti *kisim ye cə. »

Kəsa Zeruzalem maweni

⁹ Eslini məslər nahan e kidiŋ ga məslər adəskəlani ya təbu àna hijiyem adəskəla ga məzum bəruv ge Melefit ye endeveriŋ məzum bəruv gayan ni àrəkua, àhu ahkado : « Ra, nədəfukki məva ga Wur Təmbak ya ara azay ni. »

¹⁰ Eslini məslər ni àzoru nu ka həma gəđakani zəbalani, àzoru nu ti àna njəda ga *Məsuf ge Melefit. Nòru nìnjəa ti àdəfuki kəsa njəlatani, nani Zeruzalem, naŋ àbu asləkabiya kwa a huđ melefit ba, afa ge Melefit a. ¹¹ Kəsa gani nani ti naŋ àbu asladay àna masladay ge Melefit, masladay gani àhəlaba eri a vərut akada ga akur sulumani ya təzalay zespi, ahəlaba eri akada ga kutrum na ni. ¹² Kəsa gani nani nahəma, təveliŋ àna gudu gəđakani zəbalani. Gudu ni mahay gani kru mahar cə ; *məslər ge Melefit day təbu kru mahar cə kà mahay ni bəlan bəlan, təjəgay. Slimi day təki məbəkiani kà mahay ni dek. Slimi gani nani ti slimi ge dini kru mahar cəeni ga ndam *Izireyel ni. ¹³ Mahay ni mahkər mahkər, gwar kè sliri ga

məlaṅ fadani ni dek. ¹⁴ Asak ga gudu ni təfiyu àna akur gəđákani kru mahar cə. Ka akur nday nani ti slimi kru mahar cə təkí məbəkiani bəlaṅ bəlaṅ : slimi nday nani ti ga ndam *asak kru mahar cəeni ga Wur Təmbak ni.

¹⁵ Maslaṅa ya ti àzlapu ni ti aday ga məgur zlam àfəṅ a ahar bu. Aday nani ti ga gru. Awayay agur kəsa ni, mahay ga kəsa ni akaba gudu ya èvelin kəsa ni àna naṅ. ¹⁶ Kəsa gani ti midiheni kala-kala àna zəbal. Maslaṅa nani àgur àna aday gayan ni, àgur palahar gani bəlaṅ ezewəd dəbu kru mahar cə. Palahar gani àna jikeni ni day kala-kala akaba palahar zəbalani ndahan ni. ¹⁷ Àgur gudu ni àna ahar akada ge mis ya təgur ni, jaha diṅ àna kru kru fad mahar fad. ¹⁸ Gudu gani nani tələm àna akur ya təzalay zespi ni. Kəsa ni ti ni tələm àna gru deṅa, pərzlən-pərzlən akada ga kutrum ni. ¹⁹ Asak ga gudu ni meṅgaledeni àna akur sulumani gərgərani dek. Asak gani ye enjenjeni ni akur ya təzalay zespi ni, ye cə ni akur ya təzalay sefir ni, ya mahkər ni akur ya təzalay selcidwiṅ ni, ya fad ni akur ya təzalay imarot ni, ²⁰ ya zlam ni akur ya təzalay sarduwan ni, ya muku ni akur ya təzalay kwernelin ni, ya adəskəla ni akur ya təzalay krizalit ni, ya azlalahkər ni akur ya təzalay beril ni, ya ambəmbu ni akur ya təzalay topaz ni, ya kru ni akur ya təzalay krisəpres ni, ya kru mahar bəlaṅani ni akur ya təzalay hiyesən ni, ya kru mahar cəeni ti ni akur ya təzalay emetis ni. ²¹ Mahay kru mahar cəeni ni ti ebirsli gəđákani kru mahar cə, mahay bəlaṅ ti ebirsli bəlaṅ. Dalaka gəđákani ya a hud ga kəsa ni bu ni ga gru deṅa,

pərzlən-pərzlən akada ga kutrum ni.

²² Ay nàmənjoru zla nahəma, nipi *ahay gəđakani ge Melefit a kəsa gani nani bu ndo, adaba Bay Melefit geli njəda-njədani nday ata Wur Təmbak ni, nday əna ahər gatay kala nday ahay gəđakani gani nani. ²³ Fat akaba kiyi təbi təsladay məlan a kəsa gani nani bu bi, adaba Melefit əna ahər gayan əsladay məlan gani, Wur Təmbak ni day əsladay məlan gani akada ge cəngel ni. ²⁴ Ndam ga həđ gərgərani ga duniya ni dek ti masladay ga kəsa gani nani amasladi ana tay. Bəbay ga həđ gərgərani ga duniya ni dek atoru əna njəda gatay ni eslini ga mazləbay Melefit əna nañ. ²⁵ Mahay ga kəsa gani nani ti atanjəhad bəña bəña məzləkabana ; atəzləkvü tay day-day do, adaba məlavad amələbi eslini va bi. ²⁶ Mis ga həđ gəgərani ni dek atoru əna elimeni gatay akaba əna njəda gatay eslini ga mazləbay Melefit əna nañ. ²⁷ Ay ti zlam magədavani, ndam ya tagray zlam ya əbəlay do ni akaba ndam masəkad malfada ni etisliki məhuriyani a kəsa nani vu do. Ndam ya ti təhuriyu ni ti si ndam ya ti slimi gatay məbəkiani ka wakita ga sifa ni kwa. Wakita gani nani ti ga Wur Təmbak ni.

22

¹ Eslini məslər nakəñ ədəfuki zalaka ; zalaka nani ti ədəl day-day do, yam gani avi sifa ana mis. Yam gani ahələba eri akada ga kutrum na, aŋgəzaya e kərsi ge Melefit ba. Kərsi nani ti ga Wur Təmbak ni daya. ² A dalaka ya a huđ ga kəsa ni bu ni ti zalaka ni ədevu cə ; e kidin gani bu ka məlan ya ədevu ni ti mənğəhaf əvu. Mənğəhaf nani avi

sifa ana mis, a huf ga dazani bu ewi bəza sak kru mahar cə, kəla kiyi lu ewi bəza. Slimberi gani ti haf ge mimbilin mis ga had ga duniya ni dek. ³ Eslini ti zlam ya Melefit etikwesl ni atələbi.

A kəsa nani bu ni ti Melefit amanjəhadviyu e kərsi gayan vu, Wur Təmbak ni amanjəhadviyu daya. Eslini ndam məgri təwi ana Melefit atazləbay nañ. ⁴ Nday gani nani etipi wur ge eri ge Melefit. Slimi ge Melefit day àki məbəkiani ka tay kè meleher. ⁵ Məlavad amələbi va bi ; nahkay cəngel akaba fat day atagray təwi va do, adaba Bay Melefit geli nañ àna ahər gayan amasladi məlan ana mis. Mis ni atanjəhad a bay bu ga kañgay-kañgayani.

Mendeveriñ ga pakama

⁶ Eslini *məslər ni àhu ahkado : « Ma hini ya kici ni dek ma ge jiri edediñ ; malfada àkibu bi. Ahaslani Bay Melefit geli àvia *Məsuf gayan ana ndam mahəngaray *pakama gayan a ; nihi ti àsləribiya məslər gayan ana ndam məgri təwi gayan a ga mədəfiki ere ye ti agravu wudak ni ana tay. »

⁷ Yezu àdəm : « Bumvu slim, nakoru afa gekəli wudak ! Ndam ya ti təgəskabá pakama ya a wakita hini bu na, təbu təjalaki ahər nahəma, təmərnu. Adaba pakama hini ti ge Melefit. »

⁸ Nu Zeñ nìcia pakama gana àna slim goro a, nìpia ere ye ti àgravu na àna eri goro a daya. Nàra nìcia, nàra nìpia nahəma, nàbəhad mirdim grik meleher ndi6 ana had kà asak ga məslər ya àdəfuki zlam gani ni, ga mazləbay nañ. ⁹ Nañ nakəñ àra èpia ere ye ti nàgray na ti àhu : « Kàgray nahkay ba simiteni ! Nu day bay məgri təwi ana

Melefit akada gayak ni, akada bəza ga muk ya tahəṅgaray pakama ge Melefit ni, akada ga ndam ya ti təgəskabu pakama ge Melefit a wakita hini bu ni daya. Kabəhadī mirdim ti ana Melefit cilin. »

¹⁰ Àhu keti : « Pakama ya a wakita hini bu ni ti pakama ge Melefit ededīn ; kəṅgah pakama gani ba, hi ana mis sawaṅ. Adaba mam, sarta ga zlam ya tədəmki ma a wakita hini bu ni ti ənjia wudak. ¹¹ Maslaṅa ya ti agudar zlam ni ti ahàr àdəm m̂agudarkivu. Maslaṅa ya ti məbəruv gayaṅ àbəlay do ni ti ahàr àdəm m̂anjəhad àna məbəruv gayaṅ ya àbəlay do ni. Ay maslaṅa ya ti agray jiri ni ti ahàr àdəm m̂agrakivu jiri. Maslaṅa ya ti naṅ njələta ni ti ahàr àdəm m̂anjəhad njələta. »

¹² Yezu àdəm ahkado : « Bumvu slimi, nakoru afa gekəli wudak ! Nu nəbu àna zlam ga məviani ana ku way way do akada ge təwi gayaṅ ya ti àgray ni. ¹³ Wudaka zlam dek ànjəki ti nu nəbu àndava ; ka mandav ga zlam dek day nu anələbu. Bay ya ti ànjəki ka magray zlam dek ni ti nu ; kwa ka mənjəki gani nu nəbu. Bay ya ti emendeverin zlam dek ni ti nu gani daya ; ka mandav gani day anələbu. »

¹⁴ Ndam ya ti t̂abarafəṅa azana gatay a ni ti t̂əmər̂vu. Nahkay ti t̂isl̂iki məhuriyani a kəsa ni vu, t̂isl̂iki məzum bəza ga mənḡəhaf ya avi sifa ana mis ni. ¹⁵ Ndam ya ti Melefit ètikwesl tay adaba təgudara zlam a dal-dal ni, ndam maharam, ndam hala, ndam mabazl mis, ndam ga pəra akaba ndam ya ti tawayay tasəkad malfada ni dek nahəma, nday dekeni e mite bu, t̂isl̂iki məhuriyani a kəsa ni vu koksah.

¹⁶ « Nu Yezu nəsləruru məslər goro ga məhi pakama hini ana ndam goro ya *təcakalavu a kəsa

gərgərani ni bu ni dek. Nu wur huɗ ge Devit, tɔdɔmki ma a Wakita ge Melefit bu ni ti ka nu. Nu Bamti ya asladay mɔlanj ge mileda dal-dal ni. »

¹⁷ Məsuf Njəlatani akaba ndam ga Yezu ya ahəl tay akada ga wal ya taday ni tahi ahkado : « Ra ! »

Ahàr àdɔm maslaṅa ya ti ècia pakama hina ti m̃hi : « Ra ! »

Maslaṅa ya ti yam àkada naṅ a ti ahàr àdɔm m̃ara.

Maslaṅa ya ti awayay esi yam ya avay sifa ni ti ahàr àdɔm m̃acah ga sulum, m̃si !

¹⁸ Nihi ti nu Zeṅ nɔdɔm ma, ahàr àdɔm maslaṅa ya ti eci pakama ge Melefit ya a wakita hini bu ni m̃bavu slimi lala : tamal maslaṅa èferkiviya pakama nahanj àkiva ka pakama hina nahəma, Melefit day emeferikiviyu daliya ya ti tɔdɔmki ma a wakita hini bu ni ana maslaṅa gani. ¹⁹ Tamal maslaṅa àzaba pakama nahanj e kidinj ga pakama ge Melefit ya a wakita hini bu na nahəma, Melefit day amazafəṅa ja ga zlam ya tɔdɔmkia ma ka tay a wakita hini vu na : amazafəṅa ja ga m̃əṅgəhaf ya avay sifa na, amacafəṅa naṅ ga m̃əhuriyana a kəsa njəlatani ni va daya.

²⁰ Bay ya ti àdɔm pakama hini dek jiri ni ti àdɔm : « Iy, nakoru afa gekali wudak ! »

Aya nahkay, Bay geli Yezu, ra !

²¹ Bay geli Yezu m̃əgri sulum gayan ana mis dek ti.

Ma M_hweni Sulumani ge Melefit New Testament in Muyang

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muyang

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

7fea74f6-4ba4-5a54-a7cf-a6c88fbc1968